

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20.— Din
za inozemstvo 30.—
neobvezno

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernov
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 1
Celje, Aleksandrova c.Račun pri poštn. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 24. junija.

Razmejitve med Jugoslavijo in Italijo še vedno ni dovršena. Nenaravno in nerazumno poteka granica med obema državama. Kakor bodiljavo trnje se opleta njena črta okrog naših obmejnih naselbin, reže dom od njive, njivo od travnika, studenec od hiše, kmetijo od ceste in povzroča malemu človeku ob meji vsak dan nebroj težav, sitnosti in neugodnosti. V teh neurejenih razmerah bujno cvete tiho-tapstvo in položaj sam na sebi izživa one pogoste male konflikte, ki obmejnim prebivalcem in obmejnim stražam toliko grenijo življenje. Kmet, ki ne more z živino na pašo, s sekuro v svojo sumo, trpi neznosno pod temi razmerami in čela granica se nahaja v stalni razdraženosti.

Mi moramo na žalost konstatirati, da je vsa krivda za te razmere na strani naših sosedov. Italijanski člani razmejitvene komisije so rapalsko granico razlagali na tako ozkosrčen način, da je iz nje nastala prava karikatura. Glavni princip pri razmejitvah, da se v glavnem pušča gospodarske enote, kakor jih predstavljajo katastralne občine, neokrnjene in nerazrezane, je zlasti v notranjem predelu postavljeno na glavo. Zaman so se naši člani komisije trudili, da izdejstujejo pravilno razgrajenje. Pravica je bila na strani močnejšega in ostal je občutek, da nam želi Italija z naravnost izživalno neprimerno, veksatorično mejo stalno predočevati ponižanje, prizadejano nam v Rapalu. Razni dogodki, ki so se odigrali na granici, odnosno demarkacijski črti, so povzeli še izživalno utiš, da hočejo gotovi italijanski krogi izrabiti težavne razmere ob meji za provociranje konfliktov, ki naj bi preprečili normaliziranje odnosov med obema državama. Naše obmejno prebivalstvo je po ogromni večini agrarno. Naš kmet si želi miru in je srečen, če se ga pusti pri njegovem delu. Nobenega poudarka nima za izživanje in je vsaka provokacija njegovemu značaju tuja. Navzle temu smo imeli v zadnjem času že celo vrsto ostrih obmejnih konfliktov. Včerajšnji dogodek pri Planini je naravnost karakterističen za način, kako taki spopadi nastanejo.

Italijanske obmejne straže vedno znova poskušajo flagrantne kršitve naše teritorialne integritete. Njihov napad na gostilno »Novi svet« pri Hotederščici pred nekaj meseci, njihova včerajšnja ekspedicija proti Planini so dejanja, ki hudo grešijo proti mednarodni korektnosti. Lani so italijanski graničarji ustrelili na naši cesti jugoslovenskega stražnika, včeraj so na našem ozemlju teško ranili našega graničarja. Jugoslavija ni iz teh težkih incidentov delala nobene afeze in reči moramo, da je pri nas zadelo na hudo kritiko, da naša vlada ni vedno takoj in kar najostreje reagirala ter zahtevala satisfakcije. Njeno edino, baš ne povsem zadovoljivo opravičilo je bilo vedno, da se bo vprašanje razmejitve sedaj po sklenjenem prijateljskem sporazumu in ko smo žrtvovali še Reko, končno vendarle na pošten način uredilo in da bodo potem podobni konflikti zginili s sveta.

Italijanska vlada je izrecno priznala, da je sedanja obmejna črta potrebna revizije nam v prilog. Gospodu Pašiču so v Rimu obljubili, da se bo to vprašanje s prijateljsko koncilijantnostjo uredilo. Potekli so meseci — zgodilo se ni nič. Kočno so se nedavno sestali naši in italijanski zastopniki na granici in italijanski delegat je uvidel in priznal, da je sedanje stanje nevzdržno — revizija nujna. Poslanik general Bodrero je odšel v Rim, da zadevo končno uredi. Zgodilo se ni še nič. In vendar gre za malenkost, za premikanje obmejne črte takorekoč po metrih! In navzle temu da gre pri teh malenkostih tudi za veliko stvar: za izpolnitev dane besede, za uvedbo znosnih razmer na granici dveh prijateljskih, da zavezniških držav — se nič ne zgodi!

Danes ponoči je prišlo onkraj demarkacijske črte do krvavega pretepa med italijanskimi graničarji in civilisti. Bilo je i žrtv. O vzrokih pokola nismo mogli zvedeti ničesar natančnejšega. Mogoče gre za spopad s tiho-tapci, morda za pretep med graničarji in kmečkimi fanti. Pozno ponoči nam javljajo iz Trsta, da so napad na italijansko stražo izvršili naši državljani in kar naravnost se dolži Orjunaše, da so ga oni incenirali. Mi ne moremo verjeti, da bi komu izmed jugoslovenskih ljudi bilo na tem, da provocira nepotrebne konflikte in spore s sosedno državo. Vsiljuje pa se nam sum, da se z one druge strani v zadnjem času prav sistematično dela na to, da ustvari na granici dogodka, ki naj bi odvrnili pozornost italijanske

Nov težak konflikt na meji

PRI UNCU ONKRAJ GRANICE JE PRIŠLO VČERAJ PONOČI DO BOJA MED CIVILISTI IN ITALIJANSKIMI GRANIČARJI. — EDEN LAŠKI STRAŽNIK UBIT. — ITALIJANI ZAPRLI MEJO. — PRED PLANINO SE ZBIRAJO FAŠISTOVSE CETE TER PRITJO PREKORACI-TI MEJO. — ITALIJANI DOLŽIJO ORJUNO.

Rakek, 24. junija. r. Danes ponoči je prišlo onkraj granice, odnosno demarkacijske črte pri Uncu do krvavega pretepa med družbo civilistov in italijanskimi graničarji. Kolikor se je izvedelo, je bil eden italijanski graničar ubit, več je bilo težko ranjenih.

Danes dopoldne so Italijani granico hermetično zaprli, prekinili lokalne telefonske zveze ter zabranili vsak prehod preko meje. Le železniški promet se vrši in mednarodne brzojavne in telefonske proge so v obratu. Italijani so pri Rakeku ustavili tovorni vlak ter naložili vanj truplo ubitega graničarja, katerega so prepeljali v Postojno.

Nocoj se je zbrala ob meji med Rakekom in Planino velika množina italijanskih graničarjev in fašistovskih čet, ki so močno oborožene in imajo tudi mitraljeze. Italijani pretijo, da bodo vdrli na naše ozemlje.

Prebivalstva, ki je še silno ogorčeno vsled včerajšnjega napada laških graničarjev na naše ozemlje in našo finančno stražo pri Planini, se je polastilo strahovitih razburjenje. Nadejati se je pa vendar, da bo noč minula v miru.

Ljubljana, 24. junija. Tukajšnja uradna mesta so bila obveščena o dogodkih na meji šele proti večeru. Natančnejši informacij, že z ozirom na dejstvo, da se

je krvavi incident odigral na italijanskem teritoriju. Ker se z italijanske strani trdi, da so vmešan tudi naši državljani, sta še ponoči odšla v Rakek po en orožniški višji častnik in inspektor obmejne straže, da vršita preiskavo.

ITALIJANSKE VESTI O SPOPADU.

Trst, 24. junija. a. Sinoči je bila napadena blizu Rakeka patrulja laških tinarčarjev. Listi objavljajo, da je napad izvršilo kakih 40 oseb, ki so bili vsi oblečeni v dolge črne plašče. Tekom napada je bil ubit poveljnik patrulje podbrigadir Lorenzo Grego. Na lcu mesta so našli še enega mrtvega tinarčarja, dočim sta dva tinarčarja izgubila brez sledu. Iz Trsta se je odpeljal proti Rakeku poveljnik finančne legije polkovnik komendantor Laris, ki je takoj začel preiskavo.

Trst, 24. junija. l. Uradna preiskava o dogodkih pri Planini je ugotovila nastopno: V zvezi z raznimi manjšimi incidenti in konflikti zadnjih dni je približno 50 Orjunašev s streli napadlo finančno stanico, ubilo vicebrigadirja ter ranilo enega moža. Po napadu so Orjunaši odvedli ranjenega in dva neranjena tinarčarja na jugoslovensko ozemlje ter jim izjavili: »Lahko bi vas ubili, vendar pa se zadovoljimo s tem, da smo ubili vašega vodjo. Tukaj ne trpimo fašistov.« Po teh besedah so jih izpustili. Italijani so se nato vrnili v Postojno.

Politična situacija

VEHEMENTNI NAPADI PREDAVCA NA DAVIDOVIČA. — AFERA POSL. ŠUMENKOVIČA.

Beograd, 24. junija. p. V razvoju političnega položaja ni zaznamovati nič posebnega. Danes je konfiriral Pašić z raznimi ministri in s poštnim ministrom Vukičevićem, ki se je povrnil z Bleda, kjer ga je sprejel kralj. Vukičević mu je poročal o poteku svoje ardijske pri krovi. Za jutri je sklicana seja ministrskega sveta.

Zanimivo je poročilo, ki ga je dobila vlada iz Dubrovnika in iz katerega je jasno razvidno, kako nesolidne razmere vladajo v opozicijskem bloku. V Dubrovniku je imel podpredsednik HRSS. Predavac shod, na katerem je ljuto napadel Davidoviča. Rekel je, da je treba z njim prekiniti vsako zvezo, ker stremi za razkolom Hrvatov.

Posebno zamerja Predavac Davidoviču, da prireja shode v hrvatskih krajih in ne v Sumadiji. Za izdajalce pa ima Predavac sploh vse Hrvate, ki so Davidovičevi pristaši.

Vsi ti bi morali stopiti v hrvatsko republikansko seljaško stranko, Davidovič pa bi storil bolje, da bi lepo agitiral po Sumadiji, ker so njegovi mandati postali ogroženi.

Beograd, 24. junija. p. Jutri izda notranje ministrstvo uradni komunike slučaja poslana Šumenkovića. Okrožni načelnik v Ohridu je namreč doznal, da je poslanec Ilija Šumenković na sestanku, ki ga je imel v zasebnem stanovanju, govoril, da bi bilo treba nasilnim potom izpremeniti vladavino in proglasiti republiko. Okrožni načelnik je naročil pisarju Cirkoviću, naj preišče zadevo in opozori poslance, da je taka agitacija v nasprotju z zakonom o zaščiti države ter da bi bilo, ako misli nadaljevati tako agitacijo, najbolje, ako zapusti Strugo. Pisar Cirković pa je napravil pogrško, ker ni poslušal po svoji uradni dolžnosti, ampak je o svojem nalogu obvestil Šumenkovića, ki je nato odšel iz Struge. Komunike veli, da Šumenković sploh ni bil izgnan in da tudi ni bil izdan noben tozadevni nalog. Kasneje se je z vestno preiskavo ugotovilo, da Šumenković ni agitiral za nasilno izpremembo vladavine.

javnosti od strahovite afeze Matteottijevega umorstva, ki pretresa Italijo. Včerajšnji dogodek pri Planini je bila formalna provokacija in naglica, s katero so se danes zbrala fašistovske čete v smeri proti Planini, njihovo grozeče nastopanje, njihove pretnje — vse to nas utrjuje v domnevi, ki smo jo izrekli.

Gotovo verjamemo, da italijanski vladni krogi nimajo zveze z vseni temi provokacijami in da jo treznim Italijanom, kakor tudi nam, vse drugo preje pri sre, nego ustvarjati nova nerazpoloženja in nove napetosti med obema državama. Toda izvor neprestanih težav in konfliktov ob meji je neizpolnjena beseda. Lojalnost in korektnost sta edini lek za bolno stanje na italijansko-jugoslovenski meji.

Beograd, 24. junija. p. Akcija samostojnih demokratov se vedno bolj razširja po vsej državi. Impozantna shoda v Sabcu in Popincih sta napravila zelo ugoden vtis. V nedeljo se vrši veliko zborovanje samostojnih demokratov v Nišu, kjer bodo govorili dr. Edo Lukinić, dr. Popović in dr. Grisogono.

Nocojšnja »Reč« poroča o velikem uspehu samostojnih demokratov v Bosni in Hercegovini. V Veliki Rožici se je vršil velik shod, po katerem je v samostojno demokratsko stranko vstopil bivši zemljoradniški poslanec Gaković. To je naredilo zelo mučen vtis na zemljoradnike, saj se jim je izneveril eden najuglednejših prvakov njihove stranke v Bosni.

ZEMLJORADNIŠKE GROZNJE PAŠIČU.

Beograd, 24. junija. p. Nocoj so odgovorili zemljoradniki na komunike vlade o dogodkih v Rajli. V svojem komunikeju groze zemljoradniki Pašiču s krvavo narodovo sodbo in pravijo, da bodo tožili poslance Alekso Žujevića pred sodiščem. Pravijo tudi, da ne bodo odnehal od svoje akcije, dokler ne bo sedel Pašić na zatožni klopi.

RADIČEVSKI PORAZ V ZAGREBSKI OKOLICI.

Zagreb, 24. junija. p. V Dugem Selu pri Zagrebu, kjer je bil podpredsednik HRSS. Predavac tolikokrat izvoljen, so radičevci doživeli v nedeljo velik flasko pri občinskih volitvah. Radičevci so dobili jedva 111 glasov, dočim so jih dobili samostojni demokrati 108. Dugo Selo je bilo prej popolnoma radičevsko.

Želenziška nesreča pri Karlovcu

Mešani vlak zavozil v tovornege.

Zagreb, 24. junija. r. Na železniški progi Zagreb-Reka je zadel danes ob 5.40 zjutraj na postaji Generalski Stol mešani vlak, ki je odšel iz Srpskih Moravic proti Zagrebu, ob tovrni vlak, čigar lokomotiva je jemala vodo. Od oseba je težje ranjen le en sprevoznik. Od potnikov ni bil nihče ranjen, ker so bili vagoni precej zadaj za strojem. Štiri ali pet tovrnih vozov in en osebnih vagon so razbiti. Obe lokomotivi sta poškodovani spredaj. Razbitih je tudi nekaj vozov tovrnega vlaka. Takoj po nesreči je odšel poseben vlak z zdravniki in delavci iz Karlova in Srpskih Moravic Nesreče je kriv prometni uradnik, proti kateremu je uvedena preiskava. Visti, da je bilo pri železniški nesreči ranjenih tudi nekaj potnikov, se ne potrjujejo.

MEDNARODNA DONAVSKA KOMISIJA.

Beograd, 24. junija. p. Jutri zvečer priredita zunanji minister dr. Ninčić in soproga na čast članom mednarodne donavske komisije izlet po Savi in Donavi na salonskem parniku »Aleksander«. Na krovu ladie se priredi čajanka.

Nova velika evropska konferenca

VRŠILA SE BO PRIHODNI MESEC V LONDONU. — POVABLJENI BOSTA TUDI NEMCIJA IN RUŠIJA. — ANGLIJA IN FRANCIJA NA-STOPITA ENOTNO.

Bruselj, 24. junija. a. Na konferenci julija meseca, na kateri se bodo uredile tehnične podrobnosti glede izvršitve načrta strokovnjakov, bo Francija zahtevala jamstva za to izvršitev. Macdonald je zagotovil Herriotu, da bo Anglija podpirala Francijo, ako se bo ponovno ugotovila kaka kršitev od strani Nemčije. Izgleda, da sta se Herriot in Macdonald sporazumela o tem, da je bolj oportuno dobiti finančne in gospodarske kot pa vojaške garancije. Herriot baje namerala skleniti z Anglijo, Italijo in Belgijo pakte brez napadalnih namenov, ki bi se razširili in okrepili še s paktom medsebojne podpore pod vodstvom Zveze narodov. K temu paktu naj bi pristopila tudi Nemčija.

Pariz, 24. junija. s. Kakor doznava »New-York Herald«, bo baje tudi sovjetska vlada dobila povabilo, naj odpotuje svoje zastopnike h konferenci v London. Skoraj gotovo je, da bo povabljena na konferenco Nemčija.

HERRIOT V BRUSLJU.

Bruselj, 24. junija. j. Herriot je danes od pol devetih do pol enajstih imel razgovor s Theunisom in Hymansom, nakar je v spremstvu francoskega poslanika odšel na grob neznanega vojaka, kjer je

položil venec. Ob desetih je nadaljeval posvetovanje s Theunisom in Hymansom, ki je trajalo do 13. ure. V teh razgovorih je podal sliko svojih pogledov na Macdonaldom ter poročal o medsebojnih sklepih. Ob štirih popoldne se je Herriot razgovarjal z obema belgijskima ministroma o vprašanju vojaške kontrole, o zasedbi ruhrskega ozemlja ter o gospodarskem in vojaškem pomenu Porenja za Francijo in Belgijo. Pred svojim povratkom v Pariz je izrazil svoje zadovoljstvo o bivanju v Bruslju.

NEMCIJA SPREJEMA VOJAŠKO KONTROLO?

Berlin, 24. junija. j. Francoska nota, ki je bila danes izročena Nemčiji, je datirana iz Chequersa ter podpisana od Herriota in Macdonalda. V nasprotju z dosedanjimi notami je sestavljena v zelo koncilijantnem tonu.

Berlin, 24. junija. s. Danes dopoldne je bila izročena v zunanjem uradu naznana angleško-francoska nota o vojaški kontroli.

Berlin, 24. junija. s. Kakor se govori v poučenih krogih, je vlada odlofena sprejeti od antante predlagano splošno kontrolo.

Razbita seja Reichstaga

VSE STRANKE ZAHTEVAJO AMNESTIJO ZA SVOJE PRISTAŠE. — SPOPADI MED KOMUNISTI IN NACIJONALISTI.

Berlin, 24. junija. j. Današnja seja državnega zbora je potekala precej burno, čeprav niso bila na dnevnem redu velika politična vprašanja, o katerih bodo razpravljali šele kasneje. Danes so se vršila debata o amnestiji. Nemška narodna stranka je zahtevala amnestijo za udeležence pri Kappovem puču, nemški nacionalci za one, ki so bili obsojeni radi udeležbe pri puču v Kustrinu in za Hitlerjevece, komunisti za politične obsojence, socialdemokrati za člane monarhskih sovjetov in za obsojence iz inflacijske dobe. Seja je bila najprej razmeroma mir-

na, dokler ni narodni socialist Rot, bivši bavarski pravosodni minister v Kahrovem kabinetu, izjavil, da je Rusi Levniera, ki je igral vodilno vlogo pri monarhski sovjetski vladi, zadel krogi. Pri teh besedah so se razburili komunisti, ki so trdili, da je Rot govoril o »clumpu« Leviniera. Nemir je ponehal šele, ko je predsednik prekinil sejo. Po zopetni otvoritvi je skušal Rot interpretirati svoje besede, vendar pa na tak način, da je prišlo zopet do spopadov, vsled česar se je morala seja zopet prekiniti.

Mussolini o Matteottijevem umoru

EKSPOZE PRED SENATOM. — FAŠIZEM JE UDARJEN, A NE UNICEN. — MILICA SE NE RAZPUSTI.

Rim, 24. junija. a. Danes je govoril v senatu ministrski predsednik Mussolini. Obžaloval je najostreje umor poslana Matteottija, ki je globoko užalil vse italijansko javno mnenje, ki odločno zahteva, naj se izvrši pravica. Ta glas je bil sprejet in pravica se bo izvršila. Vlada se pridružuje želji predsednika senata, da naj bi ta zločin pomenil začetek slege in miru med Italijani. To, kar smo doživeli in kar se doživljamo, — je nadaljeval Mussolini — je velika moralna in politična kriza. Sodno oblastvo bo posvetilo v zločin in ga zato ne sme nikdo motiti pri njegovi visoki nalogi. Naj mi dovoli senat, da posebej opozorim z zadovoljenjem na korektnost onih parlamentov in vlad v inozemstvu in še posebej na korektnost švicarskega nacionalnega sveta, ki so vsi odklonili vmešavanje v to našo domačo zadevo. Vse države so dozevale po vojni velike moralne, politične in gospodarske krize. Iste in vsa velika socialna gibanja združujejo večkrat dobre in slabe ljudi, nasilneže in fanatike, idealiste in dobičkarje. Težko je ločiti te individue po njihovih zmoglostih in poštenju v mirnem času, tem težje pa je to ločiti v izrednih časih.

Mussolini je nato razpravljaval o razmerah v notranjem ministrstvu in izjavil: Zadnji čas je se ostro kritiziralo ministrstvo notranjih stvari. Hotelo se je prikazati kot da bi bilo v vimalnski palači vse pokvarjeno in korumpirano. Govorilo se je o potrebi desinfekcije v velikem stilu. Bilo pa je v tem ministrstvu na stotine velikih in majhnih funkcionarjev, ki zaslužijo vse spoštovanje. Načelniki te velike uprave so vsi izven vsakega suma. Prepričan sem, da je s storjenimi ukrepi ministrstvo notranjih stvari zopet postalo popolnoma normalno.

Ministrski predsednik je nato izrazil svoje spoštovanje napram novemu ministrstvu notranjih stvari Federzoniju. Glede fašistovske milice, je izjavil, da je nika kor ne more razpustiti, ker je ta milica že solidna in disciplinirana, treba jo je samo sistematizirati v ustavo. V tem oziru je proučevanje že precej napredovalo. Oni, ki v listih govorijo o razpustu zbornice in o volitvah, kažejo, da se ne zavedajo, da bi v tem slučaju velikanske politične krize še veliko let razjedale življenje države. Trditev, da je fašizem zaradi nedavnega zločina vržen ob tla, je neresnična in lahko vodi v zmo-to italijansko in tuje javno mnenje. Fa-

šizem je samo udarjen, ali v resnici mu bo ta udarec samo koristil. Zgubil pa je, kar je bilo v njem škodljivega.

Ministrski predsednik je končal z izjavo, da je treba na vsak način priti do normalizacije politike in do miru v državi.

Rim, 24. junija. »Sereho« piše, da je med vsemi izpovedmi aretirancev zaradi umora Matteottija najvažnejša izpoved Gibellija, bivšega tajnika ravnatelja F. lippellija. Zagotavlja se, da je Gibelli podal zanimive izjave o poslovanju lista »Corriere Italiano« in da je izročil sodišču velevažen dokument. Ni še znano, kakšna je vsebina tega dokumenta, zdi se pa, da vsebuje med drugim seznam 20 imen znanih parlamentarcev, ki so dobivali od lista visoke plače v neznan namene. »Sereho« poroča tudi, da je prišlo med aretiranci do spora. Materialni izvršilec zločina trdijo, da so dobili ukaz, naj ubijejo Matteottija, medtem ko pravi moralni krivci, da so ga ukazali samo nabiti. Danes so dospeli v Rim novi aretiranci, med njimi Volpi in Dones.

Ahmed beg Zogu v Beogradu?

Beograd, 24. junija. p. Kakor se zatrjuje, je pobegnil bivši predsednik albanske vlade Ahmed beg Zogu na jugoslovensko ozemlje in je baje prišel že včeraj preko Debra in Skoplja v Beograd. V političnih krogih se govori, da je danes posevil Pašića, dr. Ninčića in Branka Lazarevića. Zunanje ministrstvo pa zanika vest, da je prišel Ahmed Zogu v Beograd, čeprav se govoriča trdovratno vzdržuje.

ZASTOPNIK VLADE NA SARAJEVSKEM ZLETU.

Beograd, 24. junija. p. Sokolskega zleta na Vidovdan v Sarajevu se udeležil v imenu vlade prosvetni minister Svetozar Pribičević.

PRED SESTANKOM MALE ANTANTE.

Beograd, 24. junija. p. Opoldne je dalje časa konfiriral zunanji minister dr. Ninčić s češkim poslanikom Sebo in rumunskim poslanikom Emamiem o predstojećem sestanku državnikov Male antante. Poslanik Seba je odpotoval zvečer na Bled, kjer ga sprejme kralj v avdienci, nato pa gre v Prago.

Agitacija klerikalne stranke z republikanstvom

DOKUMENT KLERIKALNE NEMORALNOSTI IN NEPOŠTENOSTI.

Kadar je klerikalna stranka v stiski, se poslužuje v dosedaj svojih ciljev prav vsakega sredstva, ne ozirajo se pri tem na moralno in poštenje. Ob volitvah zlorablja politikujočo duhovščino za politične namene tudi samaga Boga, istočasno pa porablja za agitacijo najskrajnejša sredstva komunizma in boljševizma, ne ozirajo se pri tem niti najmanj na interes države in naroda. Kadar kaže klerikalcem, so monarhisti, kadar jim prija, dvignejo republikansko zastavo ter okužujejo narod s prevratnimi parolami.

Tudi sedanje občinske volitve so porabili klerikalci za to, da dokažejo svojo nepoštenost in neiskrenost v praksi ter z dejanji dementirajo vse ono, kar imajo voditelji SLS na jeziku, kadar bi se radi dokopali do oblasti. V rokav imamo pismo službenega predstavnika klerikalne stranke, tajnika SLS, Josipa Munde v Novem mestu, ki ga je pisal začetkom tega meseca nekemu volilcu v Gradcu pri Metliki, iz katerega oficijelne listine dr. Korošičeve stranke vidimo, kako brezobzirno klerikalna stranka nastopa kot agitatorica z republikanstvom. Nepoštenost in cinizem klerikalne stranke je tem večji, ker je v danem slučaju jasno, da se SLS poslužuje republikanstva kot sredstva za doseg klerikalnih volilnih uspehov na prav goljufiv način. Tajnik SLS celo daje zaupnikom navodilo, kako naj oblast (srečno poglavarstvo) nalažejo ter se pristavlja, da se je SLS takih nedopustnih sredstev poslužila že v več občinah.

Pismo tajnika SLS je dokument politične nemoralnosti klerikalizma, in se glasi:

Spoštovani gospod! Jaz sem Vas danes iskal, toda Vas ni. Rad bi se znebil radi občinskih volitev v Vaši občini (Gradac). Govoril sem z nekaterimi možmi v Vaši vasi, pa vsi pravijo, da ne bi bilo mogoče sestaviti kandidatne liste naše stranke. Na vsak način je pa treba, da mi pri volitvah v Gradcu nastopimo in postavimo naše pristaje na listo. To, da naši somišljeniki podpisujejo na napredni listi, je sramota za nas. Slišim, da Vi niste hoteli podpisati. Prav ste storili! Jaz Vam nasvetujem tole:

Ako nikakor ne bo mogoče sestaviti liste SLS, sestavite republikansko (podržal pisec). Pripravljen sem, da bo republikansko listo volilo veliko število ljudi. To listo naj podpisajo zavedni naši ljudje. Po volitvah pa, ko Vas bo glavarstvo vprašalo, kateri stranki pripadate, pa izjavite, da ste SLS. (podržal dopisnik). Tako naj torej tudi drugi odborniki. To, da bi sestavili republikansko listo, bo samo naša zvijača (podržalo uredništvo), da bomo ujeli glasove (podržalo uredništvo) in dali s tem udarec liberalcem in samostojnežem. — Tako smo napravili v več občinah, kjer smo v manjšini. Seveda ne smete nikomur nič povedati, da je to zvijača. Prosim Vas, da to gotovo storite! Pozdravljeni! Josip Munda, tajnik SLS, l. r. Novo mesto, 4. junija 1924.

Filippo Filippelli

eden glavnih krivcev Matteottijevega umora.

Filippo Filippelli, ravnatelj glavnega rimskega fašistoveškega dnevnika "Corriere Italiano" in eden glavnih krivcev na umoru socialističnega poslanca Matteottija, spada med one politične pustolovce v Italiji, ki so zrasli s fašistovsko revolucijo. Med svetovno vojno se je s spretnim simuliranjem raznih boleznih znal rešiti vojaške suknje, po sklenitvi miru pa takoj vrniti v odbor za pobijanje boljševizma v Italiji, kjer pa je kmalu izvršil večje povere. Umaknil se je nato za nekaj časa, po izvršitvi fašistovske revolucije pa je vstopil kot ineratni nabiralec k listu "Popolo d'Italia", ki je bilo takrat Mussolinijevo bojno glasilo. Pozneje je sprožil idejo ustanovitve rimskega "Corriere Italiano", za katerega so morali dati denar brodolastniki v Genovi. Na priporočilo tiskovnega šefa Cesare Rossija je bil Filippelli imenovan za ravnatelja lista in je bil kot tak natančno poučen o vseh načrtih fašistovske "črke" proti nasprotnikom sedanjega režima v Italiji. Postal je čez noč bogataš. Zgradil si je vilo v Rimu, imel sam štiri avtomobile, za svojo družino pa je kupil hišo v Milanu. Treba mu je bilo v listu samo namigniti s kako grožnjo in denar se je bogato stekal v njegove žepce. Osebo popolnoma pod vplivom Cesare Rossija, je moral dati svoj avto na razpolago za "kazensko ekspedicijo" proti Matteottiju. Ko pa je poznal za njen tragičen izid, je hotel takoj pobegniti v inozemstvo, kar pa se mu je ponesrečilo.

Fan Noli

Teofan Noli je bil rojen v neki vasi v okolici Adrianopolja v Trakiji iz družine negotove narodnosti. V Adrianopolju je študiral v grški gimnaziji, potem pa šel v Carigrad, kjer je postal Albanec in novinar. Ko so ga oddod izgnali, je odšel v Egipt, postal grški učitelj in član albanske iredente, toda na zahtevo Turčije je bil izgnan tudi oddod. Nato se je preselil v Ameriko, kjer je vršil nacionalno propagando in postal duša nacionalnega društva "Vatra" (ognjišče), ki je še danes najmočnejša in zelo bogata nacionalna organizacija v Albaniji. Vrh tega pa je stopil med menihe in postal arhimandrit naposled je dosegel, da ga je albanski kongres v Bostonu proglasil za metropolit vseh Arnavtov pravoslavne vere. Ruski ameriški metropolit ga je blagoslovil in mu obljubil tudi skorajšnje posvečenje. Toda vmešala se je carigradska patriarhija ter preprečila njegovo po-

svetitev. Ali za Arnavte in Fan Nolja je bilo dovolj, da ga je eden metropolit blagoslovil, makar samo v zborovalni dvorani; proglasil se je tedaj za popolnega kanonskega metropolita in za takega se smatra še danes. Po vojni je prišel v Albanijo, se ustanovil kot metropolit Albanije v Draču in dela sedaj za popolo osamosvojitve albanskih pravoslavnih ter za cerkveno odcepitev od Carigrada.

Teofan Noli je jako učen mož; ima dva doktorata in zna vse velike evropske jezike, vrh tega tudi arabski, grški in turški. Prevedel je na novo na albanski jezik sv. pismo, v prvo pa je prevzel razne cerkvene knjige, po katerih je takoj pričel izvrševati cerkvene posle.

Je prvovrsten govornik in diplomat in njegov sijajni nastop na zapadu, n. pr. pred ligo narodov, je vzbudil splošno iznenadenje.

Fan Noli je bil po vojni dalje časa vodilni diplomat mlade države, zastopnik Albanije pri Društvu narodov in albanski vnani minister. V notranji politiki se je spočetka družil z Ahmed Zogom, ki se je spadal med ustanovitelje narodne stranke, katero je sedaj zrušila revolucija, potem pa se je ločil od nje in je prešel v vrste liberalne stranke, ki se je nahajala pod vodstvom Gurakučija. Za poslanca je bil izvoljen v Korči. Znan je kot izrazit pristaša italofilske orientacije.

Vlada, ki jo je sestavil Fan Noli, predstavlja jako heterogene elemente. Najkočljiveje bo v njej razmerje med južnimi in severnimi Albanci, ki predstavljajo v vsakem oziru največje ekstreme. Faktično imajo odločilno besedo vojaški poglavarji s severa; kako dolgo bodo dostopni ti nebrzdani ljudje diplomatskim sposobnostim Fan Nolja, je seveda še odprto vprašanje. Bržkone se prave homotije v Albaniji pričnejo sedaj. Dejstvo, da je predsednik nove vlade kristjan, gotovo ne bo ugodno vplivalo, zakaj doslej se je vestno pazilo na to, da se je vpošteval nekak propore za zastopstvo v konfesijah.

Po svetu

— Sudansko vprašanje. V začetku julija pride v London egiptovski ministrijski predsednik Zogul paša, da poskuša doseči z Anglijo kompromis o vprašanju Sudana. To ogromno, a zdaj še neplodno vojno pokrajino reklamira zase Egipt. Anglija pa jo proglasa za svoje zaščitno ozemlje. Izjavlja sicer, da je zainteresirana na njem le gospodarsko — začela je graditi ob gorjem Nilu ogromne naprave za umetno namakanje — Egiptani pa se seveda prav dobro zavedajo tudi izrednega vojaškega pomena; angleške oblasti bi mogle namreč v slučaju konflikta z Egiptom speljati vodo z Nila v pešene pušave in tako Egipt v najhujšem času prisiliti h kapitulaciji. Zato vztraja egiptovska vlada na zahtevi, da se vključi

Sudan k Egiptu. Tozadevna pogajanja pa bodo zelo težavna in imajo le malo izgleda na ugoden potek.

— Nemčija more postaviti armado sedem milijonov mož. Pariški "Matin" poroča, da zasluži vprašanje vojaške kontrole nad Nemčijo največjo pažnjo. Nemčija more z izbrabo državne obrane in varnostne policije ter prostovoljnimi organizacijami postaviti na bojno polje sedem milijonov mož. Kar se tiče vojne industrije, lahko zanesljivo cenimo — trdi "Matin" — da si je Nemčija pridržala najmanj 20 odstotkov svojega vojnega materiala. V zadnjih petih letih so napravili čisto nova tipe orožja, pušk, topov, letal in strupenih plinov. V šestih mesecih bi mogla Nemčija oborožiti 70 divizij in zopet čez šest mesecev nadaljnjih 50 divizij.

— Težka gospodarska kriza na Poljskem. Poljski trgovinski minister Kle-drou je podal v odboru za trgovino in obrt ekspozé o gospodarski situaciji Poljske. Konstatiral je, da preživlja Poljska v sedanji dobi težko gospodarsko krizo. Najtežja kriza je v poljarsstvu. Ozdravljajo razmerje je vprašanje nekolihi let. V prenegotokih se je težka situacija nekoliko izboljšala, tako da so znižali ceno premoga od januarja za 40 odstotkov. V tekstilni industriji znaša omejitev produkcije 40 odstotkov, v kovinski industriji pa 25 odstotkov. Gospodarsko krizo bi se dalo prignati z znižanjem proizvodnih stroškov in z zvižanjem dela.

— Ameriški demokratični narodni konvent. V New Yorku se je sestal včeraj demokratični narodni konvent, da določi kandidata demokratske stranke za predsedniško in podpredsedniško mesto. Kandidat za predsedništvo mora dobiti dve tretjini glasov. Kakor znano, so glavni kandidati: William Mac Adoo, tajnik zakladnega urada med vojno in zet bivšega predsednika Wilsona; Alfred Smith, guverner države New York, katoličan; James Cox, bivši guverner države Ohio, Oskar Underwood, senator v Alabami, in "večni kandidat" William Bryon.

Politične beležke

— Agitacija med uradnistvom. Pod tem naslovom je začel "Slovenec" za klerikalce jako neprijetno vprašanje. Njemu ni všeč, da se označujejo uradniki, ki odobravajo "Slovenca", ki je bil samo zadnji teden od sodišča obsojen radi hudega hujkanja proti državi, za elemente, ki ne spadajo v državne urade. Kdor je kot inteligenten človek tako zaslepljen, da ga žene "Slovenčeva" protidržavna gogna nujno v propast, temu pač ni pomoči in se zastoj zasuša na pomoč "Slovenca", ker iste nikdar več ne bo. Klerikalci so zafurili svojo politiko in so zaigrali tudi interese svojih volilcev in svojih pristašev. Kdor se od njih ne bo še v poslednjem trenutku rešil in obrnil SLS hrbet, bo neusmiljeno pogubljen, kakor je brez rešitve za vedno ubita tigrovska politika. "Slovenec" se zlasti pritožuje, da se uradniki vabi v Sokola. Koliko je na tem resnice ne vemo. Vsekakor pa naj se radi Sokola "Slovenec" ne razborja, ker mu to samo lahko škoduje. Naj bi raje "Slovenec", predno začne take debate o uradnistvu pogledal nazaj v svoje predale, pa bi videl, kaj je "Slovenec" takrat pisal o uradnistvu, ko je on hotel, da naj bo sleherni "Slovenec" suženj dunajskih tajnov. 14. julija 1914 je zapisal namreč "Slovenec" tele besede: "Zato pa mi zastopniki ljudstva javno vprašamo tisti del državnega uradnistva, ki javno podpira liberalno (narodno napredno) stranko in njeno časopisje, kako se to strinja z njih službenimi dolžnostmi? Uradniki, ki to stranko podpira, pomagajo pri razdiranju naše države in bi se moral odstraniti iz svoje službe! Ali meniš "Slovenec", da naj veljajo za službene dolžnosti državnih nameščencev v Jugoslaviji z ozirom na zvestobo do države druge norme kot jih je on predpisoval v Avstriji?" "Slovenec" že misli, da je Jugoslavija dolžna v uradu trpeti protidržavne elemente, žalostno bi pa bilo, da bi bila tega mišljenja tudi naša država. Če bo "Slovenec" nadaljeval to debato, bomo tudi mi o tej stvari govorili še "bolj določno in konkretno".

— Tudi alkohol in treznost hočejo spolizirati klerikalci. Zastran alkohola to ni težavna reč, ker itak statistike naše klerikalne Slovenije povedo vse. Glede treznostnega pokreta pa čitamo v "Treznosti" bridko pritožbo, da je na šestih dekanski konferenci v Sarajevu naš rojak kanonik Cankar referiral o orlovstvu in napadel nekatera čisto humanitarna društva, ker so — nadstrankarska. Poleg Pomladka Rdečega križa in skautov je dični gospod kanonik nastopil tudi proti Savezu Treznene Mladeži, zato "Treznost" mirno odgovarja: Izpadi proti najhujšemu pokretu slovečanstva lahko izzevoje samo antiklerikalizem, in to posebno v naši Jugoslaviji, kjer imamo več ver. Nas treznih ljudi je med radikalni in demokrati radičevci i socialisti i klerikalci, pa vendar smo vsi složni v delu za treznost, ker smo v delu nevtralni. Naš sovražnik je edino alkoholizem in oni, ki se bogatijo s trovanjem naroda. Zato nas boli, ko vidimo tako ozko sektarsko shvačanje našega pokreta s strani nekaterih katoliških duhovništva, dočim nasprotno med pravoslavnim duhovništvom dobivamo svoje najzvestejše pomočnike. Taki izpadi lahko samo ustvarijo prepričanje, da je socialno obzorje in idejna strpljivost katoliškega duhovništva daleko manjša kakor pri pravoslavcem. Žalostno, da se mo-

raje take stvari dandanes posebej povdarjati, zabavno pa je pri tem — kakor razbiramo iz članka — da je kanonik Cankar prepričan, da imajo pri humanitarnih pokreth "slobodni zidarji" svoje prste vmes.

— Katastrofalni poraz posl. Brodarja. Klerikalni posl. Brodar je v lastni občini doživel strašno obsodbo ljudstva. O. Brodar je videl, da se potopi in si je skušal pomagati s "furlci". Vložil je kar tri klerikalne liste pod imeni: Šenčurska, višoka lista in "kmečki fantje". A na vse tri listanice je zlezlo le 182 glasov, medtem ko so naprednjaki dobili 226 glasov. "Tiger" je torej v lastni občini postavljen pred vrata. Ljudstvo obsoja krivčavo politiko SLS, ki je vse obljubila, a nič dosegla. Tigri so v Beogradu le dijete zobali, za ljudske koristi se pa niso brigali.

— Davidovičeva skupščina v Splitu je prošlo nedeljo radi ljudske radovednosti bila sicer dobro obiskana, toda uspela ni. Zborovalci so neprestano vzklikali za Pribečevića in proti Radiću ter njegovim protektorjem. Ko pa je nastopil posl. Voja Veljković, so ga neprestano zbadali ironični medklici: "Živijo birgermajster Franca Jožef!" (Posl. Veljković je bil za časa avstrilske okupacije beograjski župan.) Zbog napete situacije je skupščina bila prekinjena. Ljuba Davidovič in njegovi spremljevalci so se lahko prepričali, da Dalmacija še daleko ni v njegovem taboru, kakor to zadnje čase javljajo njegovi organi.

— Circulus vitiosus. Zagrebški klerikalni organ "Narodna Politika" prinaša povodno Radičevega boravka v Moskvi izdaten članek, kjer imenuje Radića popolnega diletanta v socialnem delu in njegovo poboljševanje za blaznost ter navaja: "Boljševiki prisegajo v Moskvi na Markov historijski materializem, ki je danes v Rusiji službena religija. Krščanstvo se tam preganja kakor v časih Nerona ali pa se le deloma tolerira. Otroci se v šolah vzgajajo za brezverce. Duhovnikom je zabranjeno kogarkoli poučevati v veri. Najnovejše ravnanje napram patrijarhu Tihonu se more smatrati le za taktiko. Boljševiki se ne morejo pomiriti s krščanstvom, oni ga bodo vedno preganjali. Pobili so na tisoče pravoslavcev in katoliških duhovnikov, onečastili vse krščanske svetinje, prirejali so in še prirejajo brezverske orgijske obhode, kjer najogabnejše napadajo vse krščanske dogme. Postavili so spomenik, pričeli so slaviti najkrvoločnejše preganjalce krščanstva. Tako "Narodna Politika", ki meni, da je hrvatskim klerikalcem prišel čas, da iz Radičevega pakiranja z "največjimi krivoloki sveta" izluščijo nekaj agitacijskih zrn, toda istočasno so klerikalci na Slovenskem že davno zašli v Radičev meh, se zadnje čase ljuto ogrevajo za boljševiške eksponente in škof Jeglič bo tudi prihodnjost šel volit komuniste.

— Radić na povratku. Po zagrebških in beograjskih vesteh se Radić te dni vrača iz Moskve na Dunaj. Iznašajo se razni komentarji. Najverjetnejši je ta, da je Radić skrajšal svoj boljševiški izlet na poziv vodstva HRSS, kateremu prizadeva Radičeva avantura velike skrbi, ker se hrvatski kmetje bunijo proti temu, da bi ostali komunistični zavezniki in obstoja nevarnost, da bi izbruhnila v HRSS težka kriza.

Sodišče

§. 500.000.000 mark. Ivan Fak, že večkrat zaradi tatvine in goljufije kaznovani brezposelni lončarski pomočnik, in Josip Finker, kamnoseški pomočnik, sta skupaj stanovala v mali sobici v Vrbnovi ulici v Mariboru pri Fakovi materi. V soboto je prišel Finker precej pozno domov, vendar svojega tovariša še ni našel doma. Preštel je svoj denar, bila ga je ravno 180 Din, ga spravil v hlačni žep, hlače pa je položil pod zglavnik svoje postelje, zadovoljen, da ima nekaj denarja še za nedeljo. V hlačni žep je spravil k denarju tudi priznanico mesta Dražlance, glasečo se na pol milijarde mark, ki jo je isti večer dobil od prijatelja. Ko se je zjutraj zbudil, je na veliko začudenje opazil svoje hlače na tleh zraven postelje, v žepu pa nobenega denarja. Na sosednji postelji je smrčal Ivan Fak, ki o kakem denarju ni hotel ničesar vedeti, trdeč, da je Finker gotovo prišel z običajnim mačkam domov in se mu je samo sanjalo o milijardah in o prihranjenih dinarjih. Poklicanemu stražniku je Fak drage volje obrnil žep svoje obleke, ki so bili prazni, in tudi hišna preiskava ni imela uspeha. Ker pa ni mogel priti nihče drugi v poštev kot tat, je bil aretiran. Pri poznejšem natančnejšem pregledovanju sode je Finker našel svoj denar in petstotmilijonsko priznanico, skrito pod pepelom v peti. Ker tja ni bil prišel, je Finker gotovo ne bi bil skril, je bil Ivan Fak navale zatrjevanju svoje nedolžnosti od mariborskega okrajnega sodišča obsojen na dva tedna strogega in poostrene zapora.

§ Mučenštvo za pravico. Marija Kastelle se je pripeljala iz Amerike, bogato založena z dolarji. Na Jesenicah so jo na carini vprašali po denarju in uradni preiskovalka jo je natančno pregledala, pa ni našla nič sumljivega. Naprosila pa je Kastelleva po prihodu v vlak opazila, da ji manjka 50 dolarjev in njen sum je takoj označil preiskovalko kot tatiko. Toda stvar se je obrnila drugače in po krivem osumljenju uradnika je vložila tožbo zaradi žaljenja časti in prenatrpana okradenka je bila obsojena na plačilo globo. To jo je tako raz-

jarilo, da je začela oditi sodniku, da je spoznamljen z tožnico v njeno škodo. Zato se je morala zagovarjati pred ljubljanskim deželnim sodiščem, ki jo je spet obsodilo na globo 100 Din. Ko je Kastelleva slišala razsodbo, je bila vsa iz sebe. Padla je na kolena in s povzdignjenimi rokami zatrjevala, da je pripravljena na kri preliti za pravico in da raje umre mučeniške smrti kot pa da plača naloženo globo. Ko pa je videla, da vse to nič ne pomaga, je privlekla iz jarkasa sliko svojega rajnega moža in ga pozivala na pričevanje, čemur se pa iz poznanih vzrokov ni odzval. Po zaključku obravnave so jo morali skoro s silo odpraviti iz dvorane; kmalu pa se je spet vrnila, češ da ničesar ne razume, nakar so ji morali še na bodniku razložiti obsodbo in nje posledice. Bojim se, da je za te pravde že precej dolarjev blo in jih še bo...

Iz Primorja

* Kdo je ustrelil Stancarja? Preiskava v zadevi krvavega volilnega shoda v Ajdovščini, čegar žrtve je postal Anton Stancar, goriski narodni mučenik, se nadaljuje. Kakor javljajo iz Gorice, je preiskovalni sodnik odredil sedaj aretacijo glavnega hujkača Antona Bressana, ki je uradnik deželnega hipotečnega zavoda v Gorici.

* Zadušili so je hotela. Iz neznanih vzrokov si je hotela v Trstu vzeti življenje 20letna Valerija Zambon. Ko je bila v svojem stanovanju v Škorkli sama doma, je odprla plin v kuhinji in čakala, da jo plin zaziblje v večni sen. Opozorjeni po smrtnu pa so blišni sestanovniki še pravočasno preprečili njen načrt. Mladenko, ki je bila že v nezavesti, so prepeljali v mestno bolnišnico.

* Posledice kinematografske vzgoje. Ze splošno znanega in obenem silno nerodnega poizkusa izžemanja so se ločili v Trstu štirje mladiči. Poslali so namreč lastniku velike kavarne "Specchi", Cozariju Cesareu grozljivo pismo, zahtevajoč, da izroči nekemu dečku določeno dne in ob določeni uri na trgu Unita pismeni zavetek s svoto 20.000 lir. Kavarinar je o dogodku takoj obvestil polidijo, ki je že naslednjega dne aretirala 14 letnega dijaka Josipa Zaccoca in njegove tovariše Pregarca, Gerneka in Dagnola, ki so si sami izmislili načrt, misleč, da se bo stvar tako lepo iztekla, kakor so svoječasno videli v kinematografu. Mladcem bodo njihovo bolno fantazijo še odzdravil v zaporu.

Borza

24. junija:

ZAGREB. V elektrih je bila danes tendenca nespremenjena. Bančni papirji so se trgovali ob včerajšnjih tečajih, le Jugoslavenska je bila nekoliko čvrstješa. Od industrijskih papirjev je bilo zanimanje le za delnice Slavonije. — V devizah je bila tendenca nadalje čvrsta. Tečaj tujih deviz so tudi danes neznatno porastli, razen devize Pariz. Opazilo se je pomanjkanje blaga, razen v devizi na Italijo, ki so jo ponujali po visokih tečajih. Narodna banka je intervenirala v devizah na Curih, London, Prago in Italijo. Promet je bil srednji. Trgovalo se je največ v devizi na Italijo. Notirale so devize: Dunaj 0.12045 do 0.12245, Budimpešta 0.0965 do 0.1165, Bukarešta 36.75 do 39.75, Italija izplačilo 369.50 do 372.50, London izplačilo 370.50 do 373.50, ček 37.50 do 37.50, New-York ček 85 do 86, Pariz 458.50 do 468.50, Praga 258.10 do 259.10, ček 252.50 do 255.50, Sofija 60.50 do 63.50, Svica 1512 do 1522; efekti: bančni papirji: Primorje 75 do 80, Trgo 84 do 86, Eskomptna 125.50 do 126.50, Hipo 61 do 62, Jugo 115 do 116, Ljubljanska kreditna 235 do 240, Slavenska 110 do 115, Praštediona 915 do 920, Bino 134 do 135, Srpska 140 do 141; industrijski papirji: Eksploatacija 120 do 125, Dubrovačka 825 do 900, Gutmann 855 do 875, Slavonija 101 do 102, Union 0 do 720, Trbovlje 0 do 500, Vevče 0 do 157.50. Državni papirji: 7 odst. posojilo 64.50 do 65.50, 4 odst. agrarne obveznice 23 do 28.50, Vojna škoda 127 do 128.50.

BEograd. Devize: Dunaj 0.121 do 0.1215, Budimpešta 0.11 do 0.115, Bukarešta 38 do 39.50, Zeneva 1515 do 1519, London 370.50 do 371, Milan 367.50 do 368, New-York 85.50 do 86, Pariz 458 do 460; efekti: 7 odst. posojilo 65.50 do 67, agrarne 23 do 23.25, Vojna škoda 133.25 do 133.50.

CURih: Beograd 6.65, New-York 583.50, London 24.38, Pariz 29.97, Milan 24.35, Praga 16.625, Budimpešta 0.0072, Bukarešta 2.47, Sofija 4.10, Dunaj 0.0074.

DUNAJ: Beograd 820 do 824, Berlin 16.45 do 17.15, Budimpešta 0.83 do 0.89, Bukarešta 308 do 310, London 307.00 do 308.00, Milan 3059 do 3071, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 8797 do 8818, Praga 2108 do 2118, Sofija 514 do 518, Curih 12.595 do 12.605; valute: dolarji 70.460 do 70.560, lire 8080 do 8070, dinarji 815 do 821.

BERLIN: Beograd 4.83, Milan 18.15, Praga 12.37, New-York 5.91.

PRAGA: Beograd 39.80, Rim 147, Budimpešta 8.9750, London 146.80, New-York 34.

NEW-YORK: Beograd 118, Berlin 24, Pariz 528.25, Curih 17.25, Milan 492.50, Dunaj 14, Budimpešta 12, Praga 236, Bukarešta 49.25.

LONDON: Beograd 367, Milan 100, Praga 146.25.

Novosadska blagovna borza. Stanje na borzi nespremenjeno.

Domače vesti

* **Minister notranjih poslov** dr. Milan Škerbič je prišel včeraj v Ljubljano, odkoder se je podal na Bled, da poroča kralju o zadevah svojega resorata. Ministra spremlja načelnik oddelka za Slovenijo dr. Svetek.

* **Danski poslanik** na Bledu. Danski poslanik in Pragi je imenovan obenem tudi za poslanika kraljevine Danske na našem dvoru. Odpotoval je predvčerajšnjim iz Prage na Bled, kjer bo izročil kralju svoje akreditivne listine.

* **Odlikovanje.** Dr. Ernest Cimič, pokrajinski namestnik za Hrvaško in Slavonijo na razpoloženju, je odlikovan z redom Sv. Save druge vrste.

* **Poljski generalni konzulat** v Zagrebu se je preselil iz Boškovičeve ulice 2 v Kukovičevu ulico 16, III. nadst. in uraduje za stranke od 9. do 11. ure dopoldne.

* **Promocija.** Na graškem vsehšolskem je bil promoviran za doktorja filozofije znanstveni profesor g. Ivo Andrić, ki je v diplomatski službi dodeljen našemu konzulatu v Gradcu. Početkom svetovne vojne se je nahajal v Splitu ter bil interniran kakor mnogo drugih dalmatinskih rodoljubov.

* **Z ljubljanske univerze.** Za dekana juridične fakultete na ljubljanski univerzi je bil za prihodnje študijsko leto predvčerajšnjim izvoljen g. dr. Milan Škerbič, redni profesor za trgovsko in menično pravo, za prodekana pa g. dr. Fran Eller, redni profesor za finančno vedo.

* **Poljski vojaški akademiki** v Jugoslaviji. Prihodnji mesec pripe v Beograd skupina 110 poljskih vojaških akademikov. Izletniki obiščejo nekatera večja mesta Jugoslavije. Podajo se tudi na Kosovo polje.

* **Z zagrebške univerze.** Na zagrebški univerzi so imenovani za rednega profesorja geologije in paleontologije na filozofski fakulteti g. Ferdo Koch, doslej redni profesor tehniške visoke šole v Zagrebu; za rednega profesorja občne zgodovine na filozofski fakulteti g. Grig Nvark, doslej izredni profesor filozofske fakultete v Skoplju; za izrednega profesorja orijentalnega bogoslovja na teološki fakulteti g. dr. Janko Simrak, kanonik v Krizevcih.

* **Ras Tafari pride** v Beograd. Regent vzhodnoafriške države Abesinije, Ras Tafari, ki se mudi sedaj v Rimu, pride na povratku v domovino tudi v Beograd, kjer ostane en dan.

* **Smrtina kosa.** V ljubljanski javni bolnici je umrla včeraj po kratki, a težki bolezni gospa Franja Jesih iz Zagorja ob Savi, tašča g. Aleksandra Gjuda ml. Pokojnico prepeljejo v Zagorje ob Savi.

* **Bančni zavodi** v Sloveniji na Vidov dan 28. t. m. ne poslujejo.

* **Poročil** se je g. Jože Urbančič, stavec »Zadružne tiskarne« v Ljubljani z gospodično Ivico Kreč. Čestitamo!

* **Kongres jugoslovanskih juristov.** Po iniciativi slovenskega društva »Pravniki« se je nedavno vršila v Zagrebu konferenca zastopnikov naših pravnihških združenj v Beogradu, ki je razpravljala o načrtu, da se skliče prihodnji kongres juristov iz vseh pokrajin naše države. Podarjalo se je, da so juristi menili edini intelektualni stan, ki še nima enotne organizacije. Sklenilo se je, da se prihodnji pomlad priredi kongres juristov iz cele naše države. Letošnji jesen, sredi septembra, pa se skliče v Zagreb sestanek juristov z naslednjim programom: Delovite kongresa jugoslovanskih juristov; vprašanja zakonodajne tehnike; pravna pomoč v naši državi ter prisilna poravnava izven konkurza.

* **10-letnica sarajevskega atentata** proslavijo vse nacionalistične organizacije, kar najsvetenejše. Glavna proslava se vrši na Vidovdan dne 28. junija v Ljubljani, katere se udeležijo delegati iz cele Slovenije.

* **Udeležencem Vidovdanske proslave.** Oblastni odbor Orjune v Ljubljani javlja vsem udeležencem Vidovdanske proslave v Ljubljani, da dobe legitimacije za polovljeno vožnjo po železnici na dan proslave v areni Narodnega doma, oziroma na veseliščnem prostoru. Na vstopni postaji naj kupi vsako celo karto do Ljubljane, ki je pa v izstopu v Ljubljani ena, marveč se s prilogo prejete legitimacije o udeležbi proslave porabi za povratno vožnjo.

* **Uspehi zrelostnih izpitov na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani.** Od 11. t. m. so se vršili na drž. moškem učiteljskem v Ljubljani pod predsedstvom višjega nadzornika g. Westra zrelostni izpiti. Izmed 37 kandidatov jih je dobilo izpiti 5, zrelih je 16, ponavljalni izpiti jih ima 14 (med temi 5 privatistov) 1 privatist je odstopil, 1 je bil reprobiran. Zrelostni izpiti so prestali (debelo tiskani z odliko): gg. Binder August, Bizjak Stanjo, Bužar Stanko, Clemente Avgust, Dominko Stanko, Erker Valter, Gostinčar Feliks, Hrašnik Radoslav, Jankovič Janko, Jankovič Josip, Jenko Alojzij, Ostanek Franc, Prusnik Josip, Razinger Ladislav, Silovince Pavel, Silbar Anton, Stefe Ivan, Strbenk Karl, Sicherl Janko, Trobošek Julij in Trudy Maks.

* **Potovanje v Pariz.** Z ozirom na objavo Jug. sokolskega saveza opozarjamo vse one, ki žele potovati v Pariz z gimnastično (sokolsko) vrsto, da nemudoma vpišejo olimpijskemu pododboru po eno svojo sliko in po dva opisa osebe z naslovom (enako kot imajo to v polnih listih), ker je treba računati s tem, da se izstavišmo legitimacije za vsako osebo posebej v Parizu ter trajajo gotovo dobo, predno prejmemo legitimacije. Potni list in viza mora preskrbeti vsako sam. Jugoslovanski olimpijski pododbor, Ljubljana, tvrdka Gorec, Dunajski cesta.

* **Gojenci državne gluhošlepnice** v Ljubljani so napravili izlet na Sv. Jošt. Ob tej priliki sta jih obdaruili trdki Viljem Bizjak, parna pekarna in Čermak in Comp. z znatno količino živil, ga. Zavržnikova in vrli »Pomlad« v Kranju pa sta brezplačno postregla z izdatnim zajtrkom. Ravnateljstvo se vsem imenovanim kar najtopleje zahvaljuje za blagovarnost, ki so jo iskali tem najbednejšim invalidom narave. Istotako se zahvaljuje tudi g. gostilničarju na Sv. Joštu, ki je za skromno odškodnino dal na razpolago kuhinjo, orodje in kurivo ter se na vse moč potrudil, da so bili gojenci in učiteljstvo izvrstno postreženi.

* **Sprejem gojencev v vojaško sanitetno šolo.** V vojaško sanitetno šolo v Beogradu se sprejme letos 50 gojencev. Sprejemajo se kandidati v starosti 17 do 20 let, ki so dovršili nižjo gimnazijo. Prošnje je vstopali upravi omenjene šole do 15. avgusta. Šola traja dve leti. Absolventi bodo imenovani za bolniške narednike, po štirih letih službe pa zadobe pravico do ukaznega imenovanja za sanitetnega pomočnika brez predhodnega izpita, ali pa za administrativnega podpomočnika sanitetne stroke, ako položijo predpisani izpiti.

* **Grob carja Dušana.** Strokovna komisija ministrstva ver se poda te dni v samostan Sv. Arhangelja v okolici Prizrena, da prične z odkopavanjem starin. Komisija ima nalogo, da najde grob carja Dušana.

* **Teška letalska nesreča.** Pri Kumburu v Boki Kotorski je padel z višine 50 metrov naš vojaški hidroplan, na katerem so se nahajali pilot in dva izvidnika. Izvidnika sta bila privezana za motor, ki se je valed eksplozije odrgnil od aparata ter oba potegnili za seboj v morskno globlino. Z veljanskim težavo so potapljači pognili iz morja oba izvidnika močno razmesarjena in mrtva. Tudi pilot je težko ranjen. Imena ponesrečencev še niso znana.

* **Shod vojnih invalidov in vdov** v Ljubljani. Udruženje vojnih invalidov, podružnica v Ljubljani, sklicuje za 26. tega meseca ob 7. zvečer v prostorih restavracije »Zlatorog«, Gosposka ulica 3 v Ljubljani shod svojih članov in članic. Poročalo se bo o delu in sklepih invalidskega kongresa v Ljubljani. Dolžnost je vsakega člana in članice, da se tega shoda udeleži. Pridejo naj tudi oni člani in članice, ki so imeli priliko poslušati delo kongresa.

* **Persko društvo »Zvon«** v Smartnem pri Litiji slavi 13. julija t. l. svojo 35letnico. Narodno občinstvo in bratska društva vabimo že sedaj, da se omenjene slavnosti udeleže v čim večjem številu. Priprave so že v polnem teku. Dokažite s svojo udeležbo naklonjenost narodnemu kulturnemu delu na deželi! Polovična vožnja zasigurana, vlakovne zveze ugodne! Odbor.

* **Cetrinske vozne karte za dijake.** Iz vrst akademikov nam pišejo: Neverjetno čudno in nerazumljivo je postopanje železniških oblasti pri letošnjem dovoljevanju cetrinskih voznih kart za odhod na poletnice. Do 14. t. m. je veljal predpis, da dobijo akademiki imenovani popust, ako potujejo na poletnice v času od 1. junija naprej. Tozadevni predpis je bil nabit na univerzi cel semester in je menda še danes. Razumljivo, da so se dijaki držali teh obvestil, ki so na univerzi javno nabita in pričeli odhajati že ta mesec domov, ker so se predavanja že nehala. V petek 13. t. m. pa je ravnateljstvo drž. železnice v Ljubljani sporočilo rektoratu univerze — šele potem, ko so se dijaki pritožili, da jim blagajne na postaji ne izdajajo cetrinskih kart — da pristojna znižana cena dijakom šele od 1. julija. In res se akademikom ne izdajajo cetrinske karte pred 1. julijem. Tako jih je danes cela vrsta oškodovanih za znatne vsote, posebno onih iz Bosne in Srbije, ki so že v prvi polovici meseca končali predavanja in morajo plačevati celo vozno karto. Na drugi strani pa imajo baje srednješolci že od 15. junija pravico do cetrinske karte. Vest »Jutra«, da velja termin za znižano vožnjo od 15. junija do 3. julija, ni pravilna in je že radi tega malo verjetna, ker se predavanja na zagrebški univerzi končajo šele sredi, oziroma v drugi polovici junija. Toda tudi na ljubljanski tehniški fakulteti je mnogo »kov, ki delajo izpite šele v prvi polovici junija in bi bilo torej pravično, če bi pristojale cetrinske karte akademikom najmanj od 15. junija, če ne že od 1. junija do 30. julija. Prizadeži akademiki, prosimo pristojno železniško oblastno, da čimprej uredi zadevo v tem smislu, da se nam dovoli cetrinska vozna cena vsaj od 15. junija.

* **Kako dolgo še?** — Pišejo nam: V nedeljo so pokopavali v Hrastniku mlado monja, Hrastina, katerega je ubil električni tok. Sočustvujemo s prizadetimi temboj, ker je bil kriv nesreče — kakor se po Hrastniku neglede na ugotovitev po sodni komisiji šepše — neki nemški nadmonter, vodja tamošnje elektrarne, odločno pa protestiramo proti temu, da bi se pele po Hrastniku pri pogrebnih nemških pesmi, in naj to store komunisti ali pa socialisti pod vodstvom Malovrhovega Kozmosa, kakor je bilo v tem slučaju. Ako bi bil umrl Nemo, bi iz pietete potrpeli, kr pa je bil v tem slučaju domačin brez kaplje nemške krvi, smatramo nemško popevanje za izživljanje, pred katerim naj nas oblasti v bodoče ščitijo. To prosimo in tudi zahtevamo!

* **Pozor pred avtomobil!** Z ozirom na čilek z dne 18. t. m. pod tem naslovom smo naprošeni od poučene strani, da resnici na ljubo to poročilo popravimo v smislu, da grof Herberstein, ki je zastopnik avtomobilne tvrdke »Fiat«, ni vozil z brezobzirno hitrostjo in da ni povzročil lovskega psa in na to divjal naprej, ampak da je vozil previdno s predpisano zmerno brzi in da se je po možnosti skušal izogniti psu, ki je brez nadzorstva preste letal okoli in se zagnal od strani v avtomobil, pri čemer je zašel z eno nogo pod kolo, kar ljubi previdnosti grofa Herbersteina, ki je znan kot spreten sportni avtomobilist, ni bilo mogoče preprečiti. Voznik tega niti ni opazil, vled česar se tudi ni ustavil, kar bi sicer bil gotovo storil že iz navadne njemu prirojene vljudnosti. Doznali smo, da g. grofa Herbersteina pri tej nezgodi ne zadene prav nobena krivda, valed česar gorl objavljeni članek v tem smislu radevolje popravljamo.

* **Najdena ženska obleka.** Ko je pred nekaj dnevi delala posestnica Ana Vrečar iz Šabotja na polju pri D. M. v Polju v tako zvanem »produ« v bližini Save, je začela okrog petih popoldne v gozdu jok ženske, ki je kmalu ponehal, nato pa se oglašil znova. Na drugi kile Vrečarjeve je jokanje prenehalo in se ni več ponovilo. Drugi dan je šla po opravih v prod Ivana Mihelič iz Zg. Zadobrave in je ob potu poleg mostu pri Vrabčah našla kompletno žensko vrhno obleko, o kateri se misli, da je last jekajke ženske, koji se je brčkone pripetila kaka nesreča.

* **Pijanje povzroči avtomobilsko nesrečo.** Zagrebški trgovec Veselko, solastnik »Angleškega magadina«, se je v nedeljo v avtomobilu vračal iz Samobora v Zagreb. V avtomobilu sta se vozila tudi njegova žena in hčerka ter neki deček, Veselkov sorodnik. Blizu Samobora se je pojavil na cesti pijanec, ki je hotel iz nagajivosti ustaviti avtomobil. Hote se izogniti pijancu, je Veselko zavozil na rob ceste. Avtomobil se je zvrnil v cestni jarek, pri čemer je bil deček smrtonosno poškodovan, Veselkova žena in hčerka pa sta bili le lahko poškodovani.

* **Vlom v Cerkniel.** Pred nekaj dnevi je vplnil neznan tat v kuhinjo posestnice Evgenije Kravanja v Cerknielu in je odnesel iz omare zlato zapesno uro, zlat prstan s 15 briljanti in še več drugih prstanov v skupni vrednosti 18.000 Din.

Iz Ljubljane

u— Čestitke velikega župana dr. Baltiča jubilarju župniku Vrhovniku. Včeraj okrog poldneva je veliki župan dr. Baltič posetil jubilarja župnika Vrhovnika ter mu izrazil čestitke v imenu ljubljanske oblasti kakor tudi v lastnem imenu. — Tekom dneva so še vedno čilemu starčku čestitali mnogi stanovski tovariši ter številni znanci in prijatelji. Glinjivo je bilo, ko sta se pri jubilarju oglašila gg. dr. Avramović in prota Janković in mu sporočila čestitke in voščila pravoslavne občine. »Brat mi mio...«

u— Ljubljanska občina — jubilarju Vrhovniku. Včeraj dopoldne je komisar ljubljanske mestne občine dr. Krejč v spremstvu magistratnega ravnatelja dr. Zarnika posetil župnika v p. g. Ivana Vrhovnika in mu imenom občine iskreno čestital k njegovemu jubileju, spominjajoč se pri tem zlasti njegovega požrtvovalnega delovanja na narodnem polju in uspešnega duhovnega pastirovanja v trnovski mestni župniji. G. komisar je poklonil pri tej priliki jubilarju kot vezilo za njegov rojstni dan in god 5000 Din.

u— K večeršnjemu poročilu o podoknici g. Ivana Vrhovnika nam poročajo, da je pri podoknici pelo pesem »Slovanski brod« Slov. pevsko društvo »Kraško-Trnov« pod vodstvom pevovodje g. Josipa Miheliča.

u— Brivnice bodo v soboto, na Vidov dan dne 28. junija odprte do 12. opoldne. — Načelstvo.

u— Glasbene Matice, mešani zbor ima vajo danes ob 18. uri.

u— Danes v sredo dne 25. junija občni zbor pevskega zbora Glasbene Matice ob 8. uri zvečer. Pol ure pred občnim zborom odborova seja.

u— Občni zbor Glasbene čitalnice je preložen na petek dne 27. junija ob 8. uri zvečer. Pol ure pred občnim zborom odborova seja.

u— Umrli v Ljubljani. Zadnja dva dneva so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Franciska Tome, zasebnica, 70 let. — Fran Lužar, mizar, 56 let. — Alojzija Jereb, novorojenka, 3 ure. — Ferdinand Godec, hlapec, 46 let. — Marija Zenko, zasebnica, 33 let. — Josipina Kronberger, zasebnica, bivša vzgojiteljica, 76 let. — Ana Novšek, delavka, 46 let. — Apolonija Legat, zasebnica, 72 let.

u— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Glasom uradnega zdravstvenega izkaza se je prošli teden rodilo v Ljubljani 30 otrok (9 moškega in 21 ženskega spola), med temi 3 mrtvorojenčki, umrlo pa je 10 moških in 10 žensk, skupaj torej 20 oseb in sicer: 4 osebe za jetiko, 1 za življensko slabostjo, 1 za škrlatno, 1 za srčno hibo, 12 oseb vled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 1 pa valed slučajne smrtni poškodbe. Priglašen ni bil v tej dobi noben slučaj kake nalezljive bolezni.

u— Beraška nadlega mesta je vedno neznošnejša. Saj so Slovce rad usmili resničnega reveža, toda v mesto zahajajo tudi zdravi in delazmojni ljudje

Kino „Ljubljanski dvor“

Telefon št. 780

25., 26. in 27. junija

Repriza

najlepšega filma, ki smo jih predvajali! Tragedija v snegu in ledu! No zamudite prilike!

LAVINA

v glavnih vlogah Mihael Varkony in Lily Marishka.

Pred-tave vsak dan ob pol 5., pol 8. in 9.

obojeja spola, ki nadlegujejo neprestano ljudi po stanovanjih in na cesti. Ne obrnejo pa nabranega denarja za resnične potrebe, marveč se goste z žganji pijanci po vseh mogočih sumljivih luknjah, v zavesti, da si naslednji dan pridobe zopet denar. Sedaj so pričeli prihajati taki individui celo iz Hrvaške da obirajo dobroščine ljudi. Policija je aretirala še nekaj teh nadležnežev zatrepi pa jih ne more, ker prihajajo vedno novi.

u— Raznega perila in okrog 16 metrov volnenega blaga si je poceni nabavil na glavnem kolodvoru dne 20. junija neznan tat. Ukradel je namreč cel zavitek z imenovanim blagom trgovcu Juliju Kobec iz Novega mesta in neznanom pobegnul.

u— Policijske prijave. Od ponedeljka na sredo so bili prijavljeni policijski sledeči slučaji: 2 tatvini, 1 kaljenje nočnega mira, 5 prestopkov cestnega policijskega reda, 1 poskus samomora, 1 poset sumljivih predmetov, 1 najdba, 3 lahke telesne poškodbe, 1 ekscs, 1 poškodba javnih nasadov in 1 bogokletstvo.

Iz Celja

u— Na program Gospodarske stranke izvoljeni odborniki občine Celje, okoličca so ustanovili »Klub naprednih občinskih odbornikov celjske okolice«. Predsednikom kluba je izvoljen gosp. Vinko Kukovec, stavebnik na Lavi.

u— Na drž. realni gimnaziji v Celju se zaključijo šolsko leto 1923.—24. v soboto dne 28. junija z Vidovdanskim proslavo šolske mladine, ki se vrši ob 9. uri dop. v telovadnici drž. realne gimnazije. K slavnosti so vabljene vsi ljubitelji mladine, zlasti pa starši gojencev zavoda.

u— Nižji tečajni izpit na drž. realni gimnaziji v Celju se je vršil od dne 17. do 24. junija pod predsedstvom ravnatelja zavoda g. Ant. Jeršinovica. K izpitu se je prijavilo 24 rednih učencev zavoda in 1 privatistinja, katerih je izdelalo 18 učencev in 1 privatistinja, do čim je 1 reprobiran za celo leto, 5 jih pa ima ponavljalni izpit po poletnicah.

Iz Maribora

u— Nov list v Mariboru. Mariborski radikali, ki pripadajo Stefanovičevi grupi, nameravajo izdati s 1. julijem svoj dnevnik pod imenom »Narodni gospodarski«.

u— Okrajna učiteljska konferenca za okoliš mariborskega mestnega šolskega sveta, ki bi se imela vršiti v ponedeljek dne 23. junija, je bila z odlokom prosvetnega oddelka v Ljubljani odpovedana, ker so meščanske šole že zaključile šolsko leto. Učiteljstvo je imelo med drugim pripraviti elaborat o prosvetnem delu učitelja.

u— O bitki na Kosovem polju in o razvoju srbske kulture v zvezi z osvojitvami boji bo predaval na Vidovdan ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma brigadir g. polkovnik, Stojan Nikolič.

u— Slovensko trgovsko društvo priredi danes dne 25. junija izlet v Ptuj, kjer se vrši sestanek s ptujskimi tovariši zaradi pristopa k društvu in o drugih stanovskih zadevah. Odhod z vlakom ob 15.25.

u— Zgodovinska 10-letnica v Rušah. V nedeljo dne 29. junija priredi Sokol v Rušah 10-letnico zgodovinske šolske prireditve l. 1914, ko je mariborski Sokol razvil svoj prapor v Rušah.

Vpisovanje na srednjih šolah

* Drž. moško učiteljske v Mariboru. Vpisovanje v I. letnik se vrši dne 29. junija od 9. do 12. ure. Predložiti je treba kratni list in zadnje šolsko izpovednico. Kdor prosi za oprostitve od predpisanih pristojbin, naj predloži tudi premoženjski izkaz, ki ni nad 1 leto star in je potrjen od pristojnega davčnega in zemljiškoknjižnega urada. Učenci, ki so dovršili malo maturo ali četrti razred gimnazije, realke ali meščanske šole, delajo izpit le iz potja, ostali pa iz verojuka, slovenščine, zemljepisa, zgodovine matematike, prirodoznanja, filozofije in telovadbe. Poleg tega morajo predložiti lepo pisni zvezek in nekaj risb. Okrožni zdravnik bo pri vsakem učencu določil, ali je duševno in telesno sposoben za učiteljski stan. Sprejemni izpiti se vrše v ponedeljek dne 30. junija od osmih dalje. — Jeseni se bo sprejelo v I. letnik le toliko gojencev, v kolikor bo to dopuščal prostor. Podrobnosti na črni deski zavoda.

* **Deška meščanska šola** v Ptuj. Vpisovanje v I., II. in III. razred se vrši 29. in 30. junija in tudi 1. julija na koncu šolskega leta 1923./24., ob začetku šolskega leta 1924./25. pa 1. septembra v pisarni ravnateljstva Pannonska ulica 5.

Sprejmejo se učenci, ki so že dovršili 5. šolsko leto na osnovni šoli s splošno povojnim uspehom. Učenci naj privedejo k vpisovanju v spremstvu očeta ali matere (namestnikov) in naj prinese s seboj šolsko izpovednico ljudske šole, domovnice in krstni list. Vsi štromaški učenci dobijo vse knjige in vse druge šolske potrebščine v šoli. Ponavljalni izpiti kakor tudi sprejemni izpiti za II. in III. razred se opravijo 31. avgusta od osmih dopoldne dalje. Šolsko leto 1924./1925. prične dne 1. septembra, in sicer z vpisovanjem vseh učencev, ki v času od 29. junija do 1. avgusta še niso bili sprejeti. Dne 2. septembra se vrši skupna služba božja ob osmih dopoldne. Dne 3. septembra se vrši redni šolski pouk.

* **Na državni realni gimnaziji** v Celju se vrši vpisovanje v I. razred v ponedeljek dne 30. junija od osmih do devetih dopoldne. Učenci naj prinesejo v spremstvu staršev ali njih namestnikov s seboj kratni list in zadnje šolsko izpovednico (odhodnico) z izrecno pripombo, da je učenec sposoben za prestop v kako srednjo šolo. Pismeni in ustni izpiti iz računstva in slovenščine se vršijo istega dne od devetih naprej.

* **Na II. deklisji meščanski šoli** v Ljubljani je vpisovanje v vse razrede dne 29. in 30. junija od osmih do dvanajstih. V I. razred se sprejemajo učenke, ki so z dobrim uspehom dovršile 5. šolsko leto. Sprejemni izpiti za II., III. in IV. razred so dne 26. in 27. avgusta. Ponavljalni izpiti pa dne 28. in 29. avgusta.

* **Državna dvorazredna trgovska šola** v Celju. Vpisovanje gojencev in gojenk za šolsko leto 1924./1925. se vrši 2., 3. in 4. julija od devetih do onajstih dopoldne. K vpisovanju je priložiti zadnje šolsko izpovednico in krstni list, oziroma rojstni list. Gojenci in gojenke, ki stanujejo izven Celja, se lahko prijavijo tudi pismeno. V prvi letnik se sprejemajo dečki, ki so dovršili četrti razred srednje šole ali popolno meščansko šolo in so stari vsaj 14 let. V drugi letnik se sprejemajo absolventi prvega letnika dvorazrednih trgovskih šol, ki so državne ali imajo pravico javnosti.

Poslano.*

ODPRTO PISMO.

knezoškofijskemu ordinarijatu v Ljubljani.

Podpisani Ivan Dolžar, kovač v Semiču št. 49, si vljudno usojam vprašati, odnosno prositi, za blagohotno sporočilo, da li jo g. kaplan Franc Krašnja prejel ob prevzetju svojega dušnopastirskega mesta nalog krasti poštno me svojim faranom. Dne 1. aprila sem zvedel, da me obrekuje po fari in me naziva presteznika itd. Dne 18. junija mi je povedalo zopet par priči, da troši g. kaplan okrog vesti, da me je dal v roke državnemu pravdnstvu zaradi javnega pobujanja.

Ker je vse to le grdo obrekovanje s strani gosp. kaplana Frana Krašnje in ostudna laž, s katero namerava odjeti kruh moji ženi, šestorim otrokom in meni in ker pri g. Krašnji ni to prvi slučaj obrekovanja in vzbujanja njegovega postopanja med župljani razdor in nejevoljo, je njegova premetenost z ozirom na verski mir nujno potrebna.

V primeru, da ne bi knezoškofijski ordinarijat zgoraj navedenih resničnih navdov upošteval, izjavljam podpisani, da bom izstopil s svojo družino iz rimskokatoliške cerkve v pravoslavje. Za menoj pa bodo prišli še drugi vaščani, ki se s sličnim nastopanjem svečenika ne strinjajo.

Z izrazi odličnega spoštovanja
Ivan Dolžar, kovač s.r., Semič 49.
V Semiču, dne 19. junija 1924.

* Za vsebino uredništvo ni odgovorno

JAVNA ZAHVALA.

Izvršni odbor Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani se najtopleje zahvaljuje vsaj javnosti, ki je na katerikoli način pri pomogla do izvršitve IV. državnega invalidskega kongresa v dneih od 15. do 17. junija t. l. v Ljubljani. Zlasti se zahvaljuje visokim gostom, ki so s svojim postopom počastili otvoritev, posebno pa velikemu županu g. dr. Vilko Baltiču, predstavniku dravske divizijske oblasti g. generalu Dragomiru Z. Stojanoviču, vlad. komisariju mestne občine ljubljanske g. Viljemu Krejčju, sodnemu nadsvetniku g. dr. Pavlu Skabernetu, zastopniku invalidskega oddelka nadkomisarju g. dr. Antonu Mraku, g. dr. Antonu Breclju, načelniku v p. zastopniku Saveza jugoslovanskih dobrovoljcev g. dr. Marušiču in zastopniku Udruženja rezervnih oficirjev in bojnikov g. vojvodi Iliju Trifunoviču-Bircaninu.

V splošnem mora izvršni odbor s hvaležnostjo priznati veliko zanimanje in gostoljubno naklonjenost od strani ljubljanske občinstva za kongres in njegove udeležence iz raznih krajev naše države. Posebna zahvala in priznanje gre tudi društvu »Kazina« za prepustitve dvorane, Upravi narodnega gledališča za prireditve slavnostne predstave in znižanje cen in restavraciji v Zvezdi g. Krapežu za razno naklonjenost in pomoč. Na ta način se je mogel kongres izvršiti v splošno priznanje udeležencev, ki so odnesli najboljše utise.

Izvršni odbor U. V. I. Ljubljana.

OPOZORILO.

Podpisana naznanjam, da je vsaka kupčija, sklenjena z mojim možem, bodisi glede stanovanja ali pa pohištva neveljavna.

Franja Ivanuš
Gosposvetska c. 12.

Iz življenja in sveta

Jezik brez besedi

Naši čitatelji so že gotovo šli, da se nekateri rodovi v Afriki in južni Ameriki sporazumevajo med seboj z udarjanjem po bobnih. Na kararskem otoku Gomera pa živi rod, ki uporablja mesto govorjenja žvižganje. Priznati je treba, da se je ta nenavadni način človeškega izražanja misli pri tem rodu razvil do neverjetno višine. Žvižganjem obdružuje med seboj ti ljudje na precejšnje razdalje, in ta navada je pri njih vkoreninjena že iz davnih časov, dolgo poprej, predno so prišli Evropejci na njihova tla. Toda Gomeranci ne izražajo z žvižganjem samo nekaterih misli kakor n. pr. druga divjaška plemena s udarci po bobnu, marveč se prav dobesedno žvižga, pomenijo o vsem, za kar bi sicer morali rabiti govorjene besede. Govore pa ne neradi. Ko žvižgajo, vtaknejo v usta po en prst vsake roke, in s tem, da izpreminjajo oba prsta v ustih, obenem pa tudi ustnice, jezik in jabolko, dosežejo ogromno množino različnih glasov.

Francos Verneau navaja zanimive primere iz življenja Gomerancev, ki jim je bil sam priča. Ko je nekoč potoval po otoku, je hotel prepročiti, da bi ga vedno nadlegovale množice bolnikov — Verneau je namreč zdravnik — in je svojo željo izrazil tudi vodniku. Ta pa je haš nasprotno takoj žvižgaje naznanil svojim rojakom, da prihaja slaven zdravnik iz Pariza k njim. In že pri prvi vasi so mu prišli bolniki nasproti ter hoteli vedeti od njega vse podrobnosti, kako je v Parizu itd., čeprav so malo prej šele prvič čuli to ime iz vodnikovih ust.

Drugič je odposlal nekaj domačinov z določenim, zelo kompliciranim naročilom. Naslednjega dne je začel njegov kučegazda žvižganje. On je začel ravno tako odgovarjati in je izprašal oddaljene žvižgalce o vseh najmanjših podrobnostih Verneaujevega naročila. Ko so se odposlanci čez 1½ ure vrnili, se je njihovo ustno poročilo popolnoma krilo s poročilom, ki so ga preje podali z žvižganjem.

Nekateri godbeniki so skušali ponazoriti žvižgalni jezik Gomerancev, toda po Verneaujevem mnenju je nemogoče izraziti njihov jezik, bediši z notami ali intonacijami ali ritmom: nekaj je v njem, za kar mi nimamo izraza, onemu pastirskemu rodu pa leži že skoraj v krvi.

Lov za novimi srebrnjaki na Dunaju

Te dni je začela izdajati Avstrijska narodna banka nov kovani denar po en šilling, ki se zamenja za 10.000 avstrijskih kron. Naval obnove na te nove srebrnjake, prve po vojni, je ogromen. Pred banko stoje ljudje po cele ure in čakajo, da pridejo na vrsto, ravno tako kakor med vojno na kronarje, moko, sladkor itd. Na stojine, da tisoče ljudi čaka lepo v vrsti in oni, ki so se polagoma pričakali do bližine okenc, željno srkajo vase zvenket srebra, ki se jim je že popolnoma odinjal. Saj bo že kmalu deset let, odkar so izgubili nove iz zlatih kovine iz prometa. Sicer pa ne manjka kovane denarja, samo v Avstriji, ampak tudi drugod, kjer nimajo zdrave valute. Tudi pri nas v Jugoslaviji nismo mnogo na boljšem.

Zanimivo je, s kako vztrajnostjo se ljudje dremajo na Dunaju, pa tudi drugod po mestih v Avstriji k blaginjam, da dobe v roke srebrni drobci, imenovani »Schillingi«, ki velja 10.000 avstrijskih papirnatih kron, dočim ima le za 8000 papirnatih kron srebra v sebi. Komaj par dni je, odkar prihaja ta denar v promet, in kakor med vojno za živila, tako se pojavljajo sedaj za srebrnjake »hrčki«, ki zbirajo in skrivajo nove domove in jih ne dajejo

od sebe. Nekateri jih hranijo zgolj zato, ker jih že dolgo niso imeli ali pa, n. pr. dečki, še nikoli, ker takrat, ko je bilo zmanjkovati srebrnjakov in zlatnikov, še niso vedeli, kaj je denar. Drugi, in teh je precejšen odstotek, jih zbirajo v nadi, da bo njihov »tečaj« kmalu poskočil in da bodo imeli s preprodažjo dobiček od tega. Tretji zopet, in ti imajo navadno precejšen nos in se pišejo Mandelbaum, Goldstein in podobno, grabijo šilinge in bite z njimi na zakonito borzo, kjer jih prodajajo onim, ki ne morejo priti na vrsto pred banko, po 12.000 in celo 14.000 papirnatih kron in več.

Je res čudno, s čim vse trgujejo danes ljudje! Je pa med hrčki tudi nekaj strastnih numizmatikov, ki hočejo svoje zbirke obogatiti z najnovejšim kovanim novcem, srebrnim, avstrijskim, s podobo parlamenta spredaj in z novim avstrijskim grbom in lorvorjevo vejico zadaj. Pa lov za kovanimi novci se opaža le za srebrnjaki, dočim se za novi niklasti drobci skoraj nihče ne trga.

Novih šilingov je bilo nakovanih, oziroma se jih še kuje že toliko, da jih pride po šest na vsako glavo avstrijskega prebivalstva torej nekaj nad 37 milijonov. Banka jih daje v promet le polagoma, in zato tudi ni čuda, da jih ljudje tako željno pričakujejo. Sicer pa menda tudi pri nas ne bo drugače, ko pridejo enkrat v promet v Jugoslaviji novi srebrnjaki ali celo zlatniki. Toda tega si skoraj ne moremo misliti, kar bi bilo, skoraj bi rekli, prelepo.

Dražba biserov v pariškem Louvru

Kakor smo že poročali, je bila te dni v Louvru v Parizu dražba raznih dragocenih predmetov, med njimi dragocene ovratnice s 145 biseri, ki jo je svojčas zapustila vdova po prvem predsedniku francoske republike Thiersu francoski državi. Je to dolejši najdražji nakit, kar jih pozna na svetu, seveda ako se izvamejo nekateri največji in najdražji biseri, ki so v posesti nekaterih držav in tvorijo del njihovih kronskega zaklada, kakor n. pr. angleški »Kobinor« itd. aZ to dražbo je naravno vladalo ogromno zanimanje in so prišli v Louvre že veliko pred napovedano uro Krezji iz raznih krajev sveta. Zakaj le človek s skorajda bejnim bogastvom si more omisliti tak nakit. Pri dražbi so bili zbrani tudi vsi pariški trgovci z dragulji. Prišel je tudi en Rothschild, ki pa je bil prevečen, da bi se mogel udeležiti akcije tako drage reči, kot je Thiersina biserna ovratnica. Kdor si je hotel ogledati dragulje, je moral imeti posebno dovoljenje in več oboroženih detektivov ga je spremljalo, da ne bi kdo poskusil ukrasti biserov.

Zanimivo je, kaj je ta ovratnica doživela med vojno. Ko so začetkom avgusta 1914. prodirali Nemci proti Parizu, se je preselila vlada s parlamentom v Bordeaux, kamor so odnesli tudi vse dragocenosti. V zadajem trenutku se je uprava Louvrskega muzeja odločila, da spravi na varno tudi Thiersino biserno ovratnico, sedaj državno last. Ravnatelj je hitro kupil navadno torbico, v katero je dal dragulje. S to torbico se je odpravil v Bordeaux neki državni tajnik, in ubiše ni slutil, da ima ta človek v svoji neznanosti torbici, ki jo je imel na koljenih, pri sebi vrednosti, ki si jih je težko predstavljati. Le na ta način je bilo mogoče, spraviti na varno ovratnico, ne da bi mednarodni tatovi, ki imajo izborna organizirano poročevalsko službo v svoje svrhe, prišli na to, da bi se mogli z največjo lahkoto polastiti teh biserov. Ko je prišla ovratnica v Bordeaux, so jo hoteli v seji ministrskega sveta inventarizirati. V roko jo je vzel tudi neki minister, ki pa gotovo ni bil vajen ravnanja s takimi rečmi. Vrvice, na kateri so bili nanizani biseri, so se raztrgale in drobne kroglice so se raztresle po tleh. Predstavljajte si

strah francoskih državnikov, ki se jih je polastiti! Zurno so se vlegli na tla in ležali pod mizo in drugo pohištvo, iščoč medlobičnih stvari, ki so predstavljale milijone. No, pa so jim je le posrežilo, da so imeli zopet vse lepo skupaj. Po končani vojni je prišla ovratnica nazaj v muzej Louvre. Sedaj se je uprava odločila, da jo proda na javni dražbi, da si nabavi za izkupilek druga umetnin, za katere ni v državnem proračunu zadostnih postavk.

Ovratnica ima tri vrste biserov, nanizane na treh vrvicah, vsega skupaj 145 izbranih komadov izredno lepote in čistosti, zbraue z vseh koncev sveta. Ležala je na posebni mizi na rjavem baržunu. Izklicna cena je znašala pet milijonov frankov (približno 23 milijonov dinarjev ali skoraj sto milijon kron). Določeno je bilo, da se proda vsaka biserna vrstica posebej, vendar jo dobi najvišji ponudnik le pogojno, t. j. dražba velja le tedaj, ako na koncu vseh treh dražb nihče ne ponudi večje vsote za celo ovratnico. Dolgo se je dražilo. Končno so bile vse tri vrvice izdražene za 10.980.000 frankov. Stavljeno je bilo še vprašanje, ali ponuja kdo večji znesek za celo ovratnico. Grobna tišina. V prvo, v drugo — in . . . V kotu se čuje slaboten ženski glas — tujim naglasom: »Enajst milijonov!« — Splošno začudenje: enajst milijonov frankov za nakit! Znesek, za katerega bi lahko več tisoč družin živelo celo leto! Pa to ni bil zadnji ponudnik. Zastopnik pariške trdnje s biseri Kemsey in Lopez je ponudil še več: 11.280.000 frankov. S tem so bile razveljavljene sklenjene dražbe posameznih vrvic in Thiersina biserna ovratnica je prešla v roke pariških trgovcev. Dražile so se polagoma razšli.

Po dražbi sta izjavila Kemsey in Lopez, da ovratnice ne bosta razrezala in prodala posameznih kosov, ampak da ostane nakit cel in da ga hočeta prodati neizpremenjenega. Govori se, da že imata kupca zanj, ki baje ponuja za Thiersine bisere 15 milijonov frankov, morda celo več. Četrtilijarde kron za nakit, ki bo krasil vrat kake lepoticke! Naj si bo še tako lepoticca in vredna, da jo krasil kraljevski nakit, ali četrtilijarde . . .

× Čudna zastrupljenja. V biološkem zavodu na Helgolandu so opazili nenavadna zastrupljenja. Že prej je bilo znano, da postane morska voda, če zalijejo vanjo gotove soli, nekaterim ribam strupena. Taka sol je n. pr. natrijev rodanid v zvezi z amonijevim sulfatom, ki ogrožata že v mali množini raztopljeni v morski vodi življenje nekaterih rib. Zanimivo je pri tem, kako se tako zastrupljenje javlja. Ko so prišle ribe v zastrupljeno vodo, so se v njej še dolgo časa mirno kretale, kakor da jim prav nič ne škoduje. To je trajalo včasih po več ur. Ako pa se jih je kdo potem dotaknil najsi bo še tako nalahko, n. pr. s kakim čopičem, je nastopila takojšnja smrt, kakor da jih je zadel blisk. Dostikrat je zadostovalo celo, če je kdo pilnil proti morski gladini, da jih je zadel bliskovita smrt. Učenjaki imenujejo to »latentno zastrupljenje«, ker je navidez popolnoma skrito in se na zunaj sploh ne javlja. Da pa zadostuje tako mal in nedolžen povod, da nastopi smrt, si je mogoče razlagati s sličnim primerom iz fizike. Znano je namreč, da moremo vodo ohladiti globoko pod 0° C — pri kateri temperaturi ob navadnih prilikah zmrzne —, če ji primešamo gotove sestavine (n. pr. soli). Če pa jo potem le malo potresemo, voda takoj zmrzne. Primer seveda šepa kakor vsaka, vendar nam vsaj kolikor količino pripomore k razumevanju nenavadnega pojava.

× Izgubljeno veliko mesto. Lega starodavnega mesta Kartagine (Carthago) je bila še pred sto leti uganka. Rimljani so mesto tako temeljito uničili, da se niso ohranili po njem nobeni vidni sledovi. Danes pa so temeljita dela arheologov določila lego tega mesta: kakih 16 km severno od Tunisa. Zelo zanimive vesti o izkopavanju na tem pomembnem starodavnem mestu je prinesla ekspedici-

ja B. K. de Proroka, francoskega arheologa. Člani te ekspedicije so kopali tri leta ter iskali temelje hiš, a punski stavb niso našli, čeprav so izkopali na tisoče punskih grobov in grobnih napisov. To vznjuga tem večje presenečenje, ker je bila Kartagina za tedanje razmere ogromno mesto s 700.000 do 1.000.000 prebivalci in velikanski palačami in svetilišči.

× Zapravljenec po smrti. Eden največjih newyorskkih bogatašev John Andrews si je pustil sezidati grobnico, ki ga velja okrog 30 milijonov dinarjev. Ko so ga znanci napadli, čemu izmetava tako ogromne vsote za stvar, od katere vendar ne bo imel nič, jih je zavrnil: »Privatna zadeva vsakega je, kaj hoče žrtvovati za svoj pogreb. Jaz sem celo svoje življenje garal in varčeval. Vozil sem

se vedno s tramvajem, ali pa hodil tudi peš. Ker sem se tako vse življenje samo trudil, imam gotovo pravico, da privoščim svojemu izmučenemu telesu vsaj po smrti udoben dom.«

× Carski general sovjetski vohun. V Bukarešti so te dni aretirali ruskega begunca generala Masalskega. Rumunska tajna policija je generala že davno opazovala, ker ga je imela na sumu, da je v zvezi z dunajsko sovjetsko misijo, kateri je redno poročal o notranjem položaju na Rumunskem. Pri Masalskem so našli številne kompromitujoče listine. V rumunskih oficijelnih krogih so mnenja, da vlada ne bo izročila Masalskega sodniji, ampak se bo omejila le na njegov izgon iz Rumunije.

Lepe sokolske prireditve

ZLET MARIBORSKEGA SOKOLSKEGA OKROŽJA NA PRAGERSKEM.

se je vršil v nedeljo dne 22. junija. Dopoldne so bile skušnje članstva in naraščaja, popoldne ob 2. uri pa sprejem gostov na kolodvoru, nakar se je na telovadišču razvil sprevod (nad 200 udeležencev), ki je krenil z jezdec na čelu okoli Pragerskega zopet na telovadišče, kjer je goste pozdravil starosta br. Sila. Odgovoril mu je v imenu Sokolstva br. Julije Novak. Ob 4. uri je bil na čednem telovadišču, ki ga je radevolje odstopil br. Leskovar, nastop okrožja. Domača in slovenjebistiška deca sta izvedli svoje vaje jako strumno. Tudi članstvo (64) je letošnje vaje izvedlo precej dobro. Pripomniti je, da so nekateri gibli iz teh vaj za vaje mase neprimereni, zaradi česar je pri velikem številu telovadcev, ki niso vsi prvovrstni, težko doseči skladnost. Članice so svoje čedne vaje izvedle dobro. Pri orodni telovadbi so nastopile 3 vrste na dveh bradljah in drogu. St. Lenart pa nam je pokazal še zagrebško deveterico. Na okusno prirejenem vrtu br. Leskovarja se je nato razvila prijetna veselica.

Ta nastop mariborskega okrožja ni pokazal njegove prave moči, posebno z ozirom na število telovadcev ne. Društvom s kmetov ni bilo mogoče poslati vseh svojih ljudi, ker so ti ravno sedaj z delom prezaposleni, nekaj pa je krivo tudi slabo in nestanovitno vreme. Društvu na Pragerskem pa smo za lepi sprejem, gostoljubnost in požrtvovalnost iskreno hvaležni. — Zdravo!

20LETNICA SOKOLA BREŽICE.

V nedeljo dne 25. junija je proslavil breški Sokol 20letnico svojega obstoja. Prireditve je imela sicer službeno samo lokalni značaj, ker je zlet posavskega okrožja določen za Sv. Križ pri Kostanjevici, vendar pa so se proslave v lepem številu udeležili tudi okoliška društva; izmed oddaljenjših so bila zastopana društva Celje, Dol pri Hrastniku in Zagreb, po delegatih pa zagrebška župa ter društvi Radeče in Metlika. Po prihodu dopoldanskih vlakov se je razvila s kolodvoru v mesto lepa povorica s sokolsko konjenico in vojaško godbo na čelu. V prvih vrstah je korakala četica bratov ustanoviteljev, mož, ki so se tudi v času najhujšega nemškega terorja pogumno priznavali k sokolski zastavi. Pred mestno hišo je nagovoril sprevod starosta in mestni župan dr. Zdošek, ki je v imenu mestnega prebivalstva čestital društvu in zlasti iskreno pozdravil navzoče prve sokolske borece — ustanovitelje.

Popoldne se je vršila javna telovadba na pripravnem prostoru, ki si ga je pridobilo društvo za svoje letno telovadišče in kjer si sešasoma postavi lastni dom. Lepo zadostčenje je bilo to za one narodne Brežičane, ki se še spominjajo kako si je moral breški Sokol pred 10 leti na zahtevo avstrijskih uradov tek kom noči poiskati telovadišče izven mestnega ozemlja, ker so mu prepovedali nastop v mestu. Pri prostih vajah so se v nedeljo izvajale ob spremljanju zagrebške vojaške godbe pod vodstvom kapelnika Muhvića točke, določene za pokrajinski zlet v Zagrebu. Izvedba je

bila v splošnem dobra, le pri tretji vaji članov ni odgovarjala. Pokazalo se je zopet, da je ta vaja prekompleksna za precizno izvedbo v množici. Nujno je potrebno, da se pomenosti, sicer se zna tudi v Zagrebu ponesrečiti, kar bi moglo imeti nedogledne moralne posledice. Viharno odobravanje sta žela nastop dečje vrste Sokola II iz Zagreba in pa čete 50 mož zagrebške podoficirske šole. Orodni telovadbi je sledila efektna končna skupina vsega članstva.

Med telovadbo je pripela s. Pavla Pogarčarjeva na prapor lep trak, ki so ga podarile društvu ob 20letnici brežiske Slovenke. Zahvalil se je njej in vsem drugim sestram bivši dolgoletni društveni starosta in ustanovitelj brat dr. Schirmmaul. Lepo uspešno prireditve je zaključila živahna in prijetna ljudska slavnost.

SOKOLSKI PRAZNIK V ZALCU.

Minulo nedeljo je proslavil žalski Sokol svojo 20letnico z zletom savinjskega okrožja, ki pa so se ga udeležila tudi mnoga društva celjskega okrožja. Vsled neugodnega vremena se je moral sprevod preložiti na popoldne. Udeležilo se ga je v krogih nad 150 članov, članic in naraščaja. V imenu trške občine je pozdravil Sokolstvo župan Vabič, zahvalil se mu je br. Vilko Kuček. Starosta br. Vizovšek je še posebej iskreno pozdravil navzoče soustanovitelja društva br. dr. Lipolda in br. Pergerja. Dr. Bergman je v lepem govoru naslikal 20letni razvoj žalskega Sokola in izrazil nado, da bo moglo društvo svoj 25letnico praznovati že z otvoritvijo lastnega doma, za katerega se prispevki prav pridno nabirajo. Govorili so nato še starosta celjske župe br. dr. Gvidon Serbec, v imenu mariborske župe dr. Lipold in kot soustanovitelj društva br. Perger.

Javna telovadba se je razvijala precizno in urno, znak, da je vodstvo društva funkcioniralo. Nastopili so vsi oddelki deloma z župnim, deloma z zagrebškim programom. Zagrebške vaje članov (48) so pokazale sicer resno vlogo in pravo disciplino izvajajočih, obenem pa tudi svojo neprimernost. Se stavljalci so premalo računali z razmerami. Ženski naraščaj (31) je dobro izvajal vaje VII. praškega zleta, moška deca (50) pa za župne vaje še ni bila dovolj pripravljena. Dobro pa se je odrezala ženska deca (33). Lepe so bile proste vaje članice (34), dočim je moški naraščaj nastopil z župnimi borilnimi vajami, ki so bile za naraščaj pretežke. Isto velja za orodno telovadbo moškega naraščaja, čeprav je pokazala tudi orodno telovadba članov pomanjkanje metodne priprave. Lepo pa je učinkoval nastop ženskega naraščaja iz Celja, ki je v narodnih nošah in ob domači pesni mično izvajal skladbo »Po jezercu«. Nekatera okrožna društva so pokazala lep napredek: delo okrožnega nadzornika.

Po končanem sporedu se je razvila na veseličnem prostoru prijetna zabava. Zalski Sokol je svojo 20letnico dostojno proslavil in smo uverjeni, da se bo pod svojim spretnim vodstvom tudi v hodoče razvijal nad vse povoljno.

Br.:

Avto

«Vraga, kaj ni to čudno,» si je mislil Črne in izpil pol kozarca ljutomere, «na, lani je še lepo peš hodila, ta gospodična Zvezdana, letos se pa vozi v avtu in ti sedi v njem tako, kakor da se je že s kmetov pripeljala z avtom v mesto. Se oblačena je tako kakor da preživi ves božji dan v njem. To je čudno! Gospod Mohorčič pa, ki je imel že pred vojno avtomobil, — moderen res ni bil, držal je pa le in vznjuga prah in smrad po mestu, prav kakor najnovejši tipi — torej gospod Mohorčič pa hodi letos lepo peš. In kako zna hoditi peš, to vam je rojen pešec; še palico ima in na vsakem oglu si pot obriše, pozdravi znanca, vpraša postreščka po novicah in odzdravlja izvoščikom. Rojen pešec, vam rečem . . . Kako se znajo izpreminjati ljudje!»

Pil je in po glavi mu je brnelo samo eno: « . . . Avto . . . »

Zasmejal se je zaničljivo, kakor da je zasedel samega sebe pri nečisti misli, puhnil dim cigarete in znova natobil in računat:

«Seveda, vsak si misli: avto! Toda bencin je drag, treba je plačati šofor-

ja, — ta itak vedno kaj po strani bečari, uo, na to se bo pa že pazilo, — potem garaža, eh, kaj, saj je dobra vsaka koliba, bo že šlo . . . Ampak, križ božji, kam mislim, saj avta vendar nimam! Uradnik sem, državni, oženjen, Bog pomagaj, precej dolga imam pa malo oblike, imam slabo sedanjost, klavirno preteklost, zelo točno bodočnost, sem za edinstvo vseh treh plemen, obresti pa ne morem plačati, tudi stanovanja še nisem, pa ga bom, vsaj mislim, da ga bom, najbrže ga bom . . . Bom, bom, ljutomere, avto, dolg, uradnik, obresti . . . puh!»

«Ampak, le zakaj ne? — In gospodična Zvezdana? Kaj? Le pogum!» mu je nekaj zapostalo. Bilo je na kratko, pa znano, sladko in verjetno.

Vzel je v roke časopis, visel je tam na steni, zastava našega časa: «Vlada, korupcija, opozicija, krvava tragedija, znani in neznani zlikovci, dopisovanje, oglas . . . »

«Oglas!» si je mislil Črne. «Kaj mi je treba avta! Saj bi šlo tudi s kakim posestvom. Kaka vila na Bledu, tuji, penziji, žena bi kuhala . . . Pa kdo, vraga, mi je rekel avto! Slovenci smo pa res nezreli, takoj avto! Bodimo Amerikanci ali vsaj Čehi! Avto je za Slovence neumnost, nohnešanje in

greh. Avto! Smešno!»

In začel je čitati. Ni se pregledal niti enega glasa, kar mu zabolel pred očmi vabljivi in presladki napis: «Glavni dobiček — milijon!»

Preltel je z očmi cene srečk, datum zrebanja, hitro odločil časopis, puhnil dim, izpil kozarec in zasanjal:

« . . . Torej le ni neumnost! Seveda se človek izpreminja, če mu dopuščajo razmere. Človeštvo stremi vendar naprej. Tudi nam, daš malemu narodu, mora zasijati nova, moderna doba, tudi mi . . . Da, če pametno premislimo, pa avto le ni neumnost.

Torej en milijon! Z eno besedo: milijoneček! Veliko pravzaprav ni. Le zakaj bi ne mogla biti dva? — Ampak bodimo z malim zadovoljni! Prvo je, da ženi ne črnamo niti besedice, naj umre od radovednosti! Dobro jo poznam, lahko se to zgodi. No, ne gremo v mislih, saj končno le še ni gotovo, da zadenem.

V uradu se poslovim kakor moj šefi, ki jih je odslovila nova vlada: «Sluga sem, gospodje, ostanite zvesti svojim principom!» Vratarju dam stotak, pjanec je, naj se napije v božjem imenu, saj revežu moram tudi kaj privoščiti. Potem grem h krojaču: «Plačam ti to malenkost, evo še en

bankovec za vašega učenca, odlej mi bo delal medni atelej.» Čevljarja pa sploh ne pogledam, saj mi je delal tak kraval, da sem mu moral vse plačati.

In sedaj vsi upniki kar po vrsti! Najprej požrešna banka! Nečisti mamon uničujoči demon kapital! Pripelem se tja z avtom, izstopim, naroden naravnost ravnatelj, ki pa bo gotovo že opazil avto in mi najbrže kar vrta odpr. Pa mu jih računem drobiti:

«No, no, gospod ravnatelj! Zdrav! In milostiva? Kako pa vreme? Kupčje? E tako, tako! Slabi časi, slaba kupčija, nestanica potrebnega kapitala, gospodarska osamosvojitev, prokleta vlada, in kaj sem že hotel reči? Ah, spominjam se, pravkar mi je prišlo na misel. Evo tisto malenkost, na obresti ne gledam. Pa poklonite v bankinem imenu še stotak za invalide. Evo ga! Se klanjam! Se vidimo kaj poleti na morju, mogoče na Bledu, v Rogasčki! Ali jeseni na Dunaju? Zdrav! Se klanjam!» — Naj počei od jeze, ta strah, ta . . . z eno besedo: bančni ravnatelj!

Prokuristov pa sploh ne pogledam in ne omenim. Kaj še! Ali ni dovolj, da sem se jim moral doslej po gostilnah skrivati in če me je kateri videl na veselici, mi je sicer odzdravil, nie-

gove oči pa so na ves glas vpile: «Poglejte si no! Na veselici smo danes, pa židane volje! Kaj pa kaj obresti?» No, ne, špeciialno prokuristov ne pogledam, ravno teh ne.

Ljudje pa naj zijajo in prijatelji naj popokajo od nevoščljivosti! Milijon, milijon, milijoneček . . . Puh!»

Dolgo je še pil, zelo dolgo in ljutomerec je bil zanj očividno premočen. Domov je prišel težavno, no, pa saj cenjeni čitalec sam to ve, kako je. Kaj hočemo, mal, toda inteligentno narod smo, Bog pomagaj! — Ko ga je doma zvesta žena spravila v posteljo, ga je sunila po domače in mu še eno prisnila, kakor je to med zakonci v navadi. Črne je nekaj zamrmral. Ona ga ni razumela in zarjajala:

«Ali hočeš še eno. O le kaj povej, koliko bi jih rad, kar povej!»

On pa se je blaženo nasmešnil in vzdihnil:

«Milijon, milijoneček . . . »

Na te mislim,
Mirim čokolada!

Gospodarstvo

Sajenje tobaka brez licence

V zadnjih letih je bilo mnogo posestnikov na delu kaznovanih, ker so sadili tobak brez vednosti in dovolitve finančnih oblastev. Kazni so bile večinoma precej mile, zato pa baje še danes nočejo nekateri posestniki sajenski tobak opustiti ali — samosevskih tobakovnih rastlin izrjavati. Vse te posestnike opozarjamo, da jih bodo v slučaju odkritja njih tobakovnih rastlin zadelo letos vse drugačne kazni nego bi jih zadelo v prejšnjih letih zaradi takega prestopka, ker se kaznujejo sedaj vsi monopolistični prestopki ne le z denarno globo, temveč tudi z zaporom.

Sajenje tobaka brez dovolitve od strani monopolne uprave se smatra tako po prejšnjih avstrijskih kakor tudi po sedaj na vso kraljevino razširjenih srbskih monopolističnih predpisih za monopolno tlhotapstvo (težek dohodarski prestopek) in se kaznuje zato po členu 81. finančnega zakona za leto 1924-1925. poleg denarne globe še z zaporom od enega meseca do enega leta. (Glej članek »Kaznovanje monopolističnih prestopkov« št. 145.)

Iz tega se vidi, da se s sajenjem tobaka ne sme več šaliti, da se mora tudi na samorastle tobake rastline paziti. Skoro po celi Sloveniji je razširjena vera v ljudstvu, da sme vsakdo brez nadaljnjega saditi tri tobake rastline. Ta vera ni utemeljena v nobenih predpisih, ker prepoveduje imeti tudi le eno tobakno rastlino (te ali one vrste nicotian).

Za tobak pa se ne smatrajo le tiste vrste tobakovnih rastlin, ki se običajno sadijo za pridelovanje tobaka, temveč tudi nekatere vrste vrtnih rastlin, katerih sajenje je izrecno prepovedano, n. pr. Nicotiana glauca, Nicotiana glauca, zato morajo paziti tudi posestniki vrtoev, ali nimajo nasajenih takih privedovanih rastlin kot vrtnice cvetlice. Za sajenje so dovoljene: Nicotiana glauca (Lehmannia tomentosa), Nicotiana glauca (N. affinis) in Nicotiana glauca. Za sajenje dovoljena Nicotiana glauca se pa ne sme zamenjati s Nicotiano glauca variegata, ki je prepovedana.

Ce se najdejo pri komu tobake rastline, se s koreninami vred izručejo iz zemlje in stehajo, ker se po težki najdenih rastlin odmeri denarna globa. Po stehanju se tobake rastline uničijo tako, da se ne morejo več porabiti za tobak, n. pr. polijejo se z gnojno.

Denarna globa se je še do pred kratkim odmerjala po prejšnjem avstrijskem dohodarskem kazenskem zakonu, sedaj se pa odmerja po čl. 141. srbskega kazenskega zakona o tobačnem monopolu. Denarna kazen znaša od 150 do 1800 dinarjev, poleg tega pa se plača seveda še taksa za obsodbo in v prvem primeru najmanj 1500 dinarjev kot nadomestek za zaporno kazen. V ponovnem primeru se sme zaporno kazen izpremeniti v denarno le, če je od prve kazni preteklo že najmanj eno leto dni.

Na te določbe je monopolna uprava izrecno opozorila v »Uradnem listu« št. 49, zato se nikdo ne bo smel izgovarjati, da mu prepoved sajenja tobaka ni bila znana.

Župane onih občin, kjer se ne sadi tobak s licenco, opozarjamo še na določbo, pridobljeno v istem »Uradnem listu«, da mora župan vsake občine, kjer se tobak ne sadi po licenci monopolne uprave, najkasneje do 20. julija predložiti monopolni upravi poročilo, v katerem izrecno navaja, ali je v določeni občini kaj nedovoljenih sadišč in tobakovnih rastlin ali ne.

Župani, ki bi tega poročila ne predložili, se bodo kaznovali po členu 157. srbskega zakona o monopolu tobaka v denarju z 20 do 50 dinarjev (in 30 dinarjev takoj za obsodbo) ter z zaporom od enega dne do enega meseca. Z isto kaznijo se kaznuje župan, ako se v njegovi občini po 20. juliju najde brez licence nasajen tobak.

Pozor torej ne samo oni, ki imate na svojih zemljiščih ali vrtovih tobake rastline, temveč tudi vsi župani, da predložite o pravem času poročilo o tobakovnih nasadih.

Kongres italijanskih in jugoslov. zbornic

Pred dobrim tednom se je sestal v Padovi na poziv in inicijativno zveze trgovskih zbornic treh Venecij kongres za stopnikov jugoslovanskih in italijanskih trgovskih zbornic. Iz Jugoslavije so bile zastopane beograjska, zagrebška, ljubljanska, splitska, osijejska in senjska trgovska zbornica. Za ljubljansko zbornico sta se udeležila zborovanja gg. Mohorič in dr. Pless.

Pred vršitvijo kongresa so imeli jugoslovanski zastopniki še predkonferenco, na kateri so se porazgovorili glede enotnega nastopa in določili smernice svojih izjav. Kongres je otvoril in vodil predsednik zveze zbornic treh Venecij Marchetti, ki je pozdravil službeni pričetek razgovorov med italijanskimi in jugoslovanskimi privredniki. Za njim je posrel besedo italijanski poslanik v Beogradu Bodrero, da v imenu italijanske vlade pozdravi prisotne zastopnike. V imenu naše delegacije je pozdravil zborovalce zastopnik beograjske zbornice Bugarić, ki se je obenem zahvalil za priaznen sprejem.

Po pozdravnih nagovorih je tajnik padovanske zbornice dr. Griffini obrazložil gospodarsko stanje obeh držav. Zastopnik beneške zbornice Spinelli je referiral o transportnem vprašanju, o vprašanju tarif in carin obeh držav. Odgovarjal jima je podpredsednik zagrebške zbornice inž. Carnelutti, ki je med drugim omenil, da naša kot agrarna država ima malo razpoložljivega kapitala. Medsebojna trgovina med Italijo in Jugoslavijo trpi baš največ zaradi tega pomanjkanja glavnice, zlasti cenene glavnice. Končno je izrazil željo, da se trgovinska pogodba med obema državama čim prej zaključi, in je apeliral v tem pogledu na generala Bodrero, naj Italija ne stavi prevelikih zahtev na našo državo.

General Bodrero je odgovoril našemu zastopniku, da je medsebojna trgovinska pogodba razen nekaj malenkosti že dovršena in le še neke formalnosti zaokrivljajo, da še ni podpisana.

Kongres je popoldne istega dne sprejel resolucijo, ki vsebuje:

- 1.) Zaključitev trgovinske pogodbe.
- 2.) Glede na vprašanje železniškega prometa naj se čim prej določi direktna železniška tarifa med obema državama in naj se pocenstvi vse carinske, sanitetske in redarstvene manipulacije pri prehodu iz ene v drugo državo.
- 3.) Da se čim prej pristopi k organizaciji italijanskega kredita v naši državi.

S tem je bil kongres končan in je zvečer istega dne bili svečani banket, katerega so se udeležili vsi zastopniki italijanskih in jugoslovanskih zbornic.

Sladkorna pesa v Evropi

Letos bo površina, obdelana s sladkorno peso v Evropi znatno večja napravlani. V večjem obsegu povečajo svoje površine nastopne države: Češkoslovaška za 61.000 ha, Rusija za 52.000 ha, Poljska za 84.000 ha, Italija za 32.000 ha, Španjka za 32.000 ha, Francija za 30.000 ha, Madžarska za 26.000 ha, Rumunija za 20.000 hektarov. Manjša povečanja izkazujejo: Nemčija za 16.000 ha, Jugoslavija za 16 tisoč ha, Belgija za 12.000 ha, Holandska za 9000 ha, Avstrija za 5000 ha, Danska za 5000 ha, Gdanski za 3000 ha, Bolgarska za 3000 ha, Anglija za 3000 ha. Skoro nespremenjeno je stanje sladkorne pese v Švici, Švedski in Finski. Nazadovanja ni beležili v nobeni evropski državi.

Po obsegu obdelane površine urejena dá Evropa nastopno sliko:

	1924	1923
	v tisočih ha	
Nemčija	349	333
Rusija	300	248
Češkoslovaška	287	226
Francija	180	150
Poljska	175	141
Italija	125	93
Španija	100	68
Belgija	85	73
Holandska	76	67
Madžarska	74	48
Rumunija	50	30
Jugoslavija	45	29
Švedska	43	43
Danska	35	30
Bolgarska	25	22
Avstrija	18	13
Anglija	10	7
Gdanski	5	2
Švica	1	1
Finska	1	1
skupno	1.993	1.694

Povečanje v Evropi znaša napram letu 1923. torej 350.000 ha. Če bodo sladkorni pesi vremenske prilike tudi ugodne, je v novi kampanji nedvomno pričakovati znatnega padca cen na vseh glavnih sladkornih tržiščih.

Za našo državo izkazuje gornja statistika (nemška) povečanje za 16.000 ha, to je za 55 odst. Kakor smo nedavno poročali, bo po izjavi našega finančnega ministra po dosedanjih izglelih preostalo v novi kampanji za izvoz okrog 1000 vagonov sladkora. Obilna produkcija bo morala pač tudi pri nas imeti za posledico oslabljenje cen.

Tržna poročila

Zivinski sejem v Mariboru (24. t. m.) Dogon: 4 konji, 133 volov, 303 krave, 8 bikov, 10 telet, skupaj 458. Povprečne cene v Din za kg žive teže: debeli voli 12,75 — 13,25, poldebili voli 11,50 do 12,50, plemenski voli 10,50 — 11,25, bikji za 11,75 — 11,50, debele klavne krave 11,75 — 12,75, plemenske krave 10 do 11,25, krave za klobasarije 7,50 do 9,25, mlazne krave 8,75 — 10, breje krave 8,75 — 10, mlada živina 9,50 — 13. Mesne cene za kg: volovsko meso I. vrste 25 — 27, II. vrste 22 — 24, III. vrste 21 — 24, svinjsko meso sveže 22,50 do 35. Kupčija srednja, večinoma domača. Prodanih 200 komadov, od teh 13 v Italijo in 20 v Avstrijo.

Dunajski živinski sejem (23. junija). Dogon 3757 glav. Od teh je bilo domačih 498, iz Madžarske 1366, iz Jugoslavije 374, iz Češkoslovaške 130, iz Rumunije 1389. Pri spočetku živahnem, pozneje mirnejšem prometu so oslabele cene volom I. za 500, volom slabše kakovosti, kravam in slabi živini za 500 do 1000, bikom za 1000 aK pri kg. Notirali so za kg žive teže v tisočih aK: voli 12,5 do 17 (izjemno 19), krave 12,5 — 15, bikji 13 — 16,5, slaba živina 7 — 12.

Budimpeštanski žitni trg (23. junija). Promet slabši. Manjše količine pšenice so se prodale po 325.000 — 327.000 mK, tovrstno prosto Budimpešta. Nova pšenica se je cenila po 260.000 — 265.000 mK s postaje. Rž se je ponujala po 250.000 mK s postaje.

Povišanje obrestne mere Narodne banke SHS. Iz Beograda poročajo: V kratkem bo upravni odbor Narodne banke ponovno obravnaval vprašanje povišanja obrestne mere od 6 na 8 in od 7 na 9 odstotkov.

Dinar se je slabši namenoma. Beograjsko »Vreme« piše, da so v soboto v prostem prometu tečaj v Beogradu močno poskočili. Posebno čvrsta je bila Zeneva na povpraševanje s strani Zagreba, ki je sprva plačeval to izplačilo po 1510. Z Zenevo sta oškibovali Zagreb dve veliki beograjski banki. Z gotove strani se smatra, da finančno ministrstvo namenoma slabi dinar, da bi se s tem olajšal izvoz. Finančni minister je te vesti demantiral. Ministrstvo bo proti onim, ki take vesti širijo, postopalo z vso strogojnostjo in uporabljal čl. 44. finančnega zakona za leto 1924/1925, potom katerega je finančni minister opravičen pri neupoštevanju obstoječih določb o prometu z devizami in valutami kaznovati z globo do 300.000 dinarjev in pri bankah odrediti pravico trgovine z devizami in valutami.

Gramofonske plošče niso luksuzno blago. Po odredbi finančnega ministra so se gramofonske plošče štale iz liste predmetov, ki se pri zanciranjenju obremenjujejo z luksuznim davkom. Za gramofonske plošče se plačuje sedaj le navadna carina.

Sejem belokranjskih vin se bo vršil 3. julija pri Treh farah, železniška postaja Rovalnice. Razstavljeni bodo najboljši vzorci. Otvoritev je ob 11. uri.

Izložba v Novem Vrbsu. V Novem Vrbsu v Bački se namerava v kratkem prirediti pod naslovom Prva vrbska izložba razstava produktov kmetijstva, obrti in trgovine. Izložba bo nudila pregled gospodarskega napredka vse Bačke. Udeleženo bo zlasti obrtništvo.

Narok Balkanske banke v Zagrebu. Te dni se je nadaljeval narok Balkanske banke v poravnalnem postopanju. Najprej so se obravnavale terjatve bankinih nameštencev, ki imajo po zakonu prednost pred drugimi upniki. Nadalje so se še nekatere druge terjatve likvidirale. Glasovanje o ponudbi banke se je za več tednov odgodilo. Gre med drugim zlasti še za likvidacijo 14 milijonov dinarjev, ki jih ima banka terjati od države.

Dobave. Pri ravnanstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila 14. julija ofertalna licitacija glede dobave raznega orodja in pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici istega dne ofertalna licitacija glede dobave vodomernega stekla ter glede dobave gumijevih cevi za Westinghauseneve zavore. Natančnejše v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Ogromni primanjkljaj grške trgovinske bilance. Iz Aten javljajo, da je uvoz leta 1923. znašal vrednost 6018 milijonov dinarjev (v letu 1922. 3085 milijonov), a izvoz le 2545 (v letu 1922. 3085) milijonov dinarjev. Primanjkljaj je torej narasel od 600 na 3490 milijonov dinarjev.

Povišanje bolgarskih železniških tarif. Iz Sofije poročajo, da bo prometno ministrstvo s 1. avgustom povišalo osebnostne in tovarne tarife za 15, odnosno 10 odstotkov. Za petroleje, sol, sočivo, moko in mast povišanje ne bo veljalo.

Sokol

Sokolski Glasnik

Enajsta številka »Sokolskega Glasnika« ima na uvodnem mestu spominski članek o trboveljskem dogodku, v katerem naj bi tudi Sokolstvo našlo novo tpuodobno za čim intenzivnejše delo in poglobitev jugoslovanske vzgoje med svojim članstvom, saj je bilo jugoslovansko Sokolstvo prva organizacija, ki si je stavila jugoslovanske ideje kot svojo nalogo. Članek končuje: povejmo svojemu članstvu, da je treba tem večje poštrevnost, čim več imamo nasprotnikov; pokažimo članstvu tudi one nasprotnike našega naroda, ki govorijo sicer naš jezik, toda korenine naceje zastrupljajo in temelje narodove sreče podirajo. Kolikor oni zastrupijo zapeljane naroda, toliko več moramo mi dati vzgoje sebi in svojim. In med narod pojdemo, da mu pokažemo svoje delo in nesebičnost sokolske vzgoje. Ziv zgled nesimo med narod. Temu živemu zgledu se mora umakniti vse demagoštvo, pred njim morajo obledeti vse laži naših nasprotnikov.

Tudi članek pod naslovom 1. junija 1924. od br. Gangla je posvečen žrtvam jugoslovanske ideje v prvi vrsti br. Slajpuhu kot bivšemu neutrudljivemu delavcu v Jug. Sokolskem Savezu. Posmrtnica padlim trem bratom je pisana v toplih in vzvišenih besedah, kakor jo zaslužio junaki nacionalne ideje.

Jako pametne in utemeljene razloge navaja br. Tadić iz Vrha v svojem članku glede sokolskega članstva. Iz te ankete se bodo sčasoma resnično izklesali najboljši predlogi, kako naj bo razvrščeno naše članstvo.

Nato sledi poročilo o odborovi seji in zapisniki iz seje staloštinstva JSS. Organizacijski osek pa pridobuje nekatera spremembe, ki jih je izvršil odbor pri poslovniku za savor in pri pravilniku fonda za nezgode.

Priobšeni so sledeči poslovnik: za statistični osek, za organizacijski osek in za sejo staloštinstva saveza, župe in društva. Med drobnimi poročili je ono o vzidavi spominskih kamnov na Taboru, o smrti br. Bončarja in nekaj beležk iz češkega Sokolstva.

Zlet sokolskih žup iz južnega dela Češke se vrši 28. in 29. junija v Budjevicah, obenem bo tudi proslava Žižkovega jubileja. Kot zastopnik Jugoslov. Sokolskega Saveza se udeležil zleta savezni podarostar br. Bajželj.

Člani Jugoslovanskega Sokolskega Saveza, ki se nameravajo udeležiti olimpijskih iger kot gledalci, naj si preskrbe vse potrebne informacije pri Jugoslov. olimpijskem odboru v Zagrebu (Nikoličeva ul. 14), oziroma pri Olimpijskih pododborih v poedinah mestih (v Ljubljani: trdnja Gorec, Dunajska cesta). Za prenočišča v Parizu, ki jih je dosti na razpolago, deluje posebni stanovanjski osek: Services Officiels du Logement du Comité Olympique Français 19, Boulevard Housmann Paris 9e.

Sokolsko društvo v Šmarju pri Jelšah priredi v nedeljo dne 29. junija t.l. javno telovadbo z jako bogatim sporedom. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vabimo vsa sosedna sokolska društva, da se te prireditve zanesljivo in v velikem številu udeležijo. Zveza z vlaki popoldne in zvečer na vse strani jako ugodna!

Zrebanje olimpijskih srečk je preloženo na poznejši čas. Društva, ki so dobila srečke, naj jih razpečavajo naprej. Ona društva, ki so vrnila nerazpečane srečke Savezu, jih bodo zopet nazaj. Srečke mora jo biti razprodane ker od tega zavisl udeležba sokolske tekmovalne vrste na Olimpijadi v Parizu. Dan zrebanja bomo javili naknadno. — JSS.

Sport

Medklubska plavalna tekma

S. K. Ilirija v Novem mestu.

S. K. Ilirija priredi dne 29. junija v Novem mestu na Krki medklubsko plavalno tekmo s sledečim sporedom: Ob pol 10. uri popoldne: 1. 50 m dečki do 14 let; 2. 50 m junorji sprint; 3. 50 m seniorji hrbtno; 4. 50 m junorji stransko; 5. 100 m seniorji prsno; 6. 50 m dame sprint; 7. skoki začetnikov: a) skok naprej na glavo z zaletom; b) salto naprej z zaletom; c) skok naprej na noge z zaletom, odgon z obema nogama; d) skok nazaj na glavo; e) skok s prigrbom z zaletom (deska 3 m). 8. 100 m junorji prsno; 9. 4 × 50 m stafeta seniorji (prsno, stransko, hrbtno, sprint); 10. 1000 m gospodje prosti stil. Ob pol 14. uri popoldne: 1. 50 m deklice do 14 let; 2. 50 m seniorji sprint; 3. 4 × 50 m stafeta junorji (prsno, stransko, hrbtno, sprint); 4. 300 m dame prosti stil; 5. skoki seniorjev: a) skok nazaj na glavo z napetimi rokami; b) vijak naprej z zaletom, roke napete pri padcu v vodo; c) salto in pol z zaletom, roke napete; d) Auerbach z zaletom s prigrbom, odskok z obema nogama, roke napete pri padcu v vodo; e) Auerbach-salto brez zaleta, odskok z obema nogama, roke ob telesu pri padcu v vodo; f) pol svedra nazaj z napetimi rokami; g) h) dva poljubna skoka. 6. 50 m seniorji stransko; 7. 50 m junorji hrbtno; 8. 4 × 50 m stafeta dame (prosti stil) 9. 400 m gospodje prosti; 10. Water-polo.

Tekmovalna določila: dolžina proge znaša 50 m, daljše proge se plavajo z obrati. Tekmuje se po pravilih JPS-a. Pravico udeležbe imajo vsi člani klubov, ki so včlanjeni v JPS-u. Prijave dečkov in deklic do 14 let niso vezane na članstvo kluba. Za junorje se smatrajo tekmovalci do 18. leta, ki v prvenstvenih tekmah na dotični progi še niso dosegli I. mesta. Prijave: Prijave je poslati najkasneje do 26. t. m. na naslov S. K. Ilirija, plavalna sekcija, Ljubljana, kavarna Evropa. Prijavnina za osebo in točko znaša 5 Din za stafeto in moštvo ter za water-polo 10 Din. Za zakasnele prijave se plača dvojna prijavnina. Za vsako tekmo se morata prijaviti najmanj dva tekmovalca, sicer tekma odpade. Za eventuelne informacije se je obrniti na goraj naznačeni naslov. — S. K. Ilirija.

Se nekaj zadnjih nogometnih tekem: Zagreb: Gradjanski : Sparta 7 : 0 (5 : 0); Zmaj : Slavija 2 : 0 (1 : 0); Viktorija rez. : Ruski S. K. 1 : 0 (1 : 0). Beograd: Reprezentanca Nižje Avstrijske : reprezentanca BLP. 4 : 1. Poraz Beograđanov so zakrivil štiri igralci iz Novega

Sada, ki so bili v zelo slabi kondiciji. Dunaj: Prvenstvene tekme: Hertha : Slovan 2 : 0, Admira : WAF. 4 : 2. S tem je WAF. izgubil vso nado, da ostane v prvem razredu. II. razred: WAC. : Sturm 07 3 : 0. S to zmagavo si je WAC. končno veljavno zasigural prvo mesto II. razreda. Chemnitz: DFC. (Praga) : Chemnitz Ballspielklub 5 : 1.

Zmaga češkoslovaških lahkoatletov nad avstrijskimi. Pri nedeljskem lahkoatletskem mednarodnem mitingu, ki se je vršil v Pragi, so zmagali češkoslovaški nad Avstrijo z nepričakovano veliko diferenco s 83 : 37. Glavni rezultati so nastopili: 100 m: Svoboda (Č.) 11,2; 400 m: Karel (Č.) 52,9; 110 m z zaprekami Jandera (Č.) 16,4; 800 m: Riedl (A.) 2:02,8; 5000 m: Nedobiti (Č.) 16:04,4; stafeta 4 × 100 m: Češkoslovaška 44,2 (nov češkoslovaški rekord); hoja na 5000 m: Kihnel 22:58,8 (nov avstrijski rekord); 1500 m: Friebe (A.) 4:14,2; met diska dr. Görök 38,88; met kregle: dr. Pogany (Č.) 12,80; (nov češkoslovaški rekord); met kopja: Koczán 54,70 (nov češkoslovaški rekord); skok v višino: Kučera (Č.) in Umfahre (A.) 178,5; skok ob palci: Franta 3,30.

Urugvajci v Evropi. Po poročilih iz Pariza, so štirje igralci urugajske reprezentance ostali v Evropi; trije bodo igrali v Španiji, vratar Mazali pa ostane v Parizu.

Maratonski tek v Zagrebu. Pri nedeljskem maratonskem teku na 42 km dolgi progi Kustošija-Podsused-Sv. Nedelja in nazaj je došel Zemljak (Gradjanski) v času 3:34 kot prvi na cilj. Tercja je bil zelo slab.

Reška Olympia si je priborila prvo razrednost s tem, da je zmagala pri tekmi, ki je odločala o prehodu iz druge v prvo divizijo, nad Sestrese s 3 : 0. — Ostra konkurenca je vladala tudi za prvenstvo tretje divizije. Reška Gloria in tržaška Treziana sta morala absolvirati odločilno tekmo na nevtralnem terenu v Polji; zmagala je Gloria s 4 : 3, ki napreduje torej v drugo divizijo.

Rapid (Maribor) : Ilirija. — V soboto in nedeljo 28. in 29. t. m. nastopi v Ljubljani proti Iliriji mariborski Rapid. Prvi dan se vrši tekma ob 18., drugi dan ob 17. Rapid je letos v tako dobri formi kakor še nikoli odkar obstoja. V reprezentančno moštvo Maribora, ki je pretečeno nedeljo po nadmočni igri dosegel proti Ljubljani rezultat 3 : 3, je postavil sedem igralcev. Vkljub manj ugodni poziciji v mariborski prvenstveni konkurenci je točasno znatno boljše od oficijelne mariborske prve SSK. Maribora. Lansko leto je uspelo Rapidu poraziti S. K. Ilirijo z rezultatom 4 : 0 za kar se bo Ilirija gotovo skušala v soboto in nedeljo revanžirati.

LLAP. Danes, v sredo, seja upravna ga odbora ob 18.15 v Sportni zvezi. Udeležba obvezna.

Jugoslovanski koturaški savez. Dne 29. t. m. se vrši četrta in zadnja izbirna kolesarska dirka za olimpijado, in sicer na progi Podsused-Trebnje s ciljem v Zagrebu. Proga bo znašala točno 188 km, ravno toliko kot olimpijska proga. Čas startanja in točni obratni prostor se še objavi.

Klub kolesarjev in motociklistov Ilirija v Ljubljani. V nedeljo dne 6. julija t. l. se vrši klubova dirka na 75 km dolgi progi Ljubljana - Grosuplje - Krka - Zatična - Višnja gora - Ljubljana.

S. K. Ilirija, plavalna sekcija. Sestanek vseh članov in članic, ki pridejo v pošteve za plavalno tekmo v Novem mestu, danes ob 21.30 v sobi Sportne zveze. Udeležba obvezna.

S. K. Slovan težkoatletična sekcija. Sestanek vseh članov sekcije danes ob 19. pred treningom v telovadnici. Polnoštevilno!

S. K. Primorje, plavalna sekcija. Danes, sredo, sestanek ob 16. uri, vseh plavalcev in plavalk na plavalnem prostoru. V slučaju slabega vremena ob 18. v kavarni Emona, damski salon. Udeležba radi Novega mesta dolžnost. — Načelnik.

Tenis-sekcija S. K. Celje sklicuje na četrtek 26. t. m. ob 20. sestanek igralcev v rdečo sobo Narodnega doma. Vabijo se vsi, ki nameravajo ta sport gojiti, ker se bo na poznejše prijave le težko oziralo. Igrišče je v delu in bo v najkrajšem času uporabljivo.

Profesionalni nogomet v Avstriji. Tudi so se pričela med zastopniki najmočnejših dunajskih klubov (Rapid, Amateure, Hakoah, Sportklub in Vienna) in zveznim kapetanom Meislom pogajanja glede končne ureditve vprašanja zagnanih profesionalcev. Vsekakor zaenkrat meja med njimi in amaterji ne bo tako stroga in bodo klubi, ki imajo v svoji vrstah tudi plačane igralce, uživali v svobodi vrstne neke vrste avtonomije. Sporno tudi vprašanje, koliko naj znaša mesečni zaslužek posameznika.

Lastnik in izdajatelj Konzorij »Jutrno« Odgovorni urednik Fr. Brozovič Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani

Vremensko poročilo

Ljubljana 24. junija 1924.

Ljubljana 806 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padaavin mm
Ljubljana .	7.	764,2	17,4	brezvetra	oblačno	7,6
Ljubljana .	14.	763,6	19,8	"	"	—
Ljubljana .	21.	765,4	17,4	"	"	—
Zagreb . .	7.					
Beograd .	7.	768,0	16,0	sever	dež	18,0
Dunaj . .	7.	765,7	16,0	sev. vz	več obl.	1,0
Praga . .	7.	765,7	14,0	brezvetra	oblačno	1,0
Luomost .	7.	765,4				

V Ljubljani barometarvilili. temer. višja

Solnce vzhaja ob 4,6. zahaja ob 10,4

Za delitev okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani

Celje, dne 22. junija.

V zadnji seji celjskega občinskega sveta je bila sprejeta soglasno in ob velikem odobravanju občinskih odbornikov resolucija občinskega odbornika Ivana Rebeke, ki zahteva razdelitev okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani ustanovitve dveh okrožnih uradov v mariborski oblasti s sedeži v Celju in v Mariboru. Resolucija je bila odposlana tudi na ministrstvo socialne politike in obsega sledeče utemeljevanje:

«Odkar posluje okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, se vedno bolj množijo pritožbe gospodarskih krogov zoper poslovanje zavarovalnih zavodov. Povod za večino teh pritožb dejstvo, da je poslovalnica urada odzeta vsaka samostojnost in so vse odločbe pridržane okrožnemu, odnosno osrednjemu uradu, ki pa zbog preobsežnega okoliša in prevelikega števila zavarovancev ne moreta poslovalni in poslovni, ki bi bila v korist prizadetih strankam, posebno v korist zavarovancev.

Za informacije glede prijavljenih in odjavljenih članov, za vpogled v kataster in v plačilne imenike, za kontrolo pravilnosti predpisov se je treba voziti v Ljubljano, kar je združeno z velikimi stroški in zamudami, na pismena vprašanja pa se mora čakati tako, da postanejo pojava že brezpredmetna. Za izplačevanje hranarine, podpore in pogrebne so v § 51 zakona o zavarovanju delavcev predpisani kratki roki, katerih se pa okrožni urad ne drži in se jih pri sedanjem ustroju zavarovalnice ne more držati. V slučaju regresa pa mora čakati zavarovalec na podporo celo po pol leta in več, dokler ni končano regresno postopanje in tako ostane delavec brez podpore ravno med boleznijo, ko bi jo najbolj potreboval. Vzrok je iskati vedno v tem, da okrožnemu uradu zaradi prevelike oddaljenosti manjka osebni stik s člani in so posredovanja, ugotovitve in obravnave, ki se morajo vršiti pismenim putem preko poslovalnic, zelo mučne.

Ce že naj ostanejo poslovalnice urada, kakor so sedaj brez vsake samostojnosti, je nujno potrebno, da se teritorialno in

po številu članstva zmanjšajo sedanji preobsežni okoliši okrožnih uradov, med temi predvsem okoliš okrožnega urada ljubljanskega. V naši državi obstoja 22 okrožnih uradov, ki se po številu zavarovancev medsebojno zelo razlikujejo. Najmočnejši je okrožni urad ljubljanski, ki izkazuje po stanju meseca julija 1923. 78.072 članov, najmanjši pa okrožni urad v Tuzli, ki šteje 4484 članov. Za ljubljanskim okrožjem najmočnejše je beogradska, ki izkazuje pa tudi le 51.693 članov, tedaj okroglo 28.000 zavarovancev manj nego ljubljansko. Brez upoštevanja ljubljanskega urada, ki je nenormalno obsežen, je bilo v isti dobi v državi v članstvih pri okrožnih uradih 352.056 oseb. Povprečno število zavarovancev za okrožni urad bi torej bilo 16.765. Izkušnja delanskega uči in strokovnjaki to potrjujejo, da okrožni uradi s 15 do 20.000 člani poslujejo najcenejše in najtočnejše in so edino zmožni ustrezati vsem zahtevam, ki jih nanje stavi na eni strani osrednji urad na drugi strani pa članstvo in delodajalci.

Iz slovenskega dela bivše Štajerske, Prekmurja in Mežiške doline je v članstvih pri okrožnem uradu v Ljubljani okroglo 36.000 oseb. To število je za en sam okrožni urad očitno še vedno preveliko. Najprimernejša bi bila razdelitev tega dela Slovenije na dva okrožna urada, katera bi bila prilično enakomerna in bi imela svoje sedeže v naravnih gospodarskih centrih v Celju in Mariboru. Vsaka drugačna delitev bi bila nepraktična, ne bi zboljšala dosti sedanjega stanja in bi ne odstranila velikega nezadovoljstva, katero vlada sedaj napram zavarovalnim zavodom. Celje, kamor gravitirajo vsi okraji celjskega sodnega okrožja, kjer je sedež okrožnega in upravnega sodišča, je zbog svoje centralne lege, prometnih zvez, razvite industrije in trgovine ter starodavnih gospodarskih stikov, kakor ustvarjeno za sedež okrožnih uradov in posebno tudi zavarovalnega okrožnega urada za sodne okraje Brežice, Celje, Gornji grad, Konjice, Kozje, Laško, Rogačec, Sevnica, Slovenjgradec, Smarje in Šoštanj. Za sedež takega okrožnega urada v Celju govori tudi dejstvo, da sta v Celju na razpolago dve hiši, ki jih je

kupila svoječasno okrajna bolnišnica blagajna za svoje namene in ki bi za namestitev okrožnega urada začasno popolnoma zadoščali, tako, da bi taka namestitev v Celju bila zelo lahka in takoj izvedljiva.

Namestitev okrožnega urada v Celju bi bila v gospodarskem oziru za prebivalstvo velikega pomena, posebno radi tega, ker bi se denar, ki ga vplačalejo tukajšnji pridobitni in delavski sloji na prispevkih, nalagal v domačih zavodih in bi bil z enim delom lahko takoj zopet na razpolago domačim pridobitnim krogom v obliki kreditov. Naša zahteva je torej vsestransko utemeljena in pa ob enem nujna, ker bode delitev ljubljanskega okrožnega urada domnevno predmet prve prilagoditve seje ravnatelstva osrednjega urada, pri čemer pa osrednji urad predvideva v svojem tozalevnem poročilu za mariborsko oblast en okrožni urad, ki bi imel sedež brezdvomno v Mariboru.

Poziv organizacijam

Blizu se doba velikih prireditev. Najrazličnejša stanovska, kulturna, gospodarska in dobrotvorna združenja uporabljajo poletni čas za to, da na zborovanjih, anketah in konferencah, izletih in shodih poglobljajo svoj program, utrjujejo stanovsko zavednost in širijo svojo kulturno, gospodarsko in socialno težnjo.

Volja in težnja za napredkom je pri nas razvita do močne višine. Nestrpnost iskanje novih potov, ustvarjanje novih in združevanje razmetanih sil v močne bojne vrste označujejo našo življensko silo in so dokazi, da je med nami bodočnost, svetlost od preteklosti in boljše od sedanjosti.

Naša volja in težnja za napredkom se v efektu in praktično zreali v razvoju in stanju našega kulturnega in materialnega gospodarstva.

Ljubljanski velesojem je viden in osredotočen izraz razvoja in stanja našega materialnega gospodarstva. Tu se steka rezultanti naših kulturnih, gospodarskih, socialnih in političnih komponent. Udeleževanja in ustvarjanja stanovskih organizacij, kulturnih združenj, socialno-političnih stremiljenj v narodu kažejo svoj koristen uspeh in učinek v stanju naše industrije, trgovine in obrti. Tukaj je vidna naša kultura, naša socialna politika, naša

socialno-higijenska prizadevanja. Brez kulture, brez socialne politike ni industrije; brez industrije ni kulture in ne drugih izrazov narodovega duševnega in etičnega udejstvovanja.

Ta ozka vez in medsebojna notranja odvisnost med industrijo, trgovino in obrtjo ter med našimi najrazličnejšimi stanovskimi, kulturnimi in gospodarskimi prostimi združenji mora biti dokumentirana tudi zunanje vidno. Zato je nujno potrebno in v korist stvari same, da se ob času razkaza našega materialnega gospodarstva, to je ob priliki IV. Ljubljanskega velesoja od 15. do 25. avgusta vrše istočasno tudi vse druge naše velike prireditve stanovskega, kulturnega, sportnega itd. značaja.

Svet naj vidi vse komponente našega ustvarjanja, zbrano v eni mogočni vrsti,

da se bo ključni delu naših rok in naše razuma, naši kulturi in našem gospodarstvu.

Zato ne cepimo moči in pokazimo se v celoti. In zopet je zato najlepša prilika čas letošnjega ljubljanskega velesoja.

Naprošajo se vse organizacije, društva, zveze itd., da se vabilu odzovejo in svoje glavne prireditve postavijo v dobo letošnjega velesoja. Cenjena obvestila naj se blagovolijo čimprej poslati uradu ljubljanskega velesoja v Ljubljani, Gospodarska cesta.

Ali ste že poslali?

naročnino za „Jutro“

Od čudotvornog djelovanja na ljepotu i bujnost kose je

Dr. Dralle'ova

«Brezova voda»

Pokušajte jedanput pa ćete uvijek rabiti. Dobiva se svagdje. Glavno skladište za preprodavaoce

ISIS d. d., odlo Georg Dralle, Zagreb
Palmotičeva ulica 66. 1104a

Veaka beseda 50 par

Mali oglasi

Stane vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Jutro“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujete se le mali oglasi, ki so plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakih. Na vprašanja odgovorja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (2 Din).

Službe (dobe)

Čevljarški pomočnik
v starosti nad 28 let, zmolen vsakovrstnega dela, se sprejme proti dobri plačidrana in stanovanje v hiši. Lep prostor. — Gorenja vas nad Škofjo Loko. 12812

Za majerco
se sprejme priprave starejša oseba. Naslov v upravi „Jutra“. 12778

Stenografinja
in strojepliska, veča slov. in nemščine, samo prvovrstna, se sprejme. Z znanjem italijanske ima prednost. Naslov pove uprava „Jutra“. 12807

Prodajalka
s majhno kavarno, se išče za trafik. Naslov pove uprava „Jutra“. 12836

Praktikant
v tehnični stroki, se išče. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Tehnika“. 12814

Služkinja
ki zna kuhati, je poštena in pridna, se išče za 1. julij na Bled. Ponudbe na knjižno Hotekar, Bled. 12876

Službe (iščejo)

Kdo bi iz prijaznosti
sprejel službo blaginjske-tarčne začetnice (klerikol, najraje v mestu) mladi in izkušeni gospodini. Sedaj je zaposlen v splošni trgovini. — Gra 1-2 meseca brezplačno kot praktikant. Nj. Naslov na upravo „Jutra“ pod „Izvažena Primorka“. 12855

Službo želi premeniti
gospodinja, večša vseh pisarniških del. — Razume se tudi v prodajalni in kuhinji. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Zanesljiva“. 12834

Absolvent trg. šole
(dovozar), s enoletno trgovsko prakso, zelo dobro izurjen pri nakupovanju vseh poljških in godišnih pridelkov, sedaj vodi dobro ločeno trgovino, želi službo, najraje v Hrvatskem ali v Srbiji. Cenjene ponudbe pod značko „Izvažena Primorka“ na upr. „Jutra“. 12814

Absolvent
hrvatskega abiturientnega tečaja, s dobrim splošnim znanjem tudi nemške steno- in strojepliske, želi nastopiti službo kot začetnik v kakšni banki ali industrijskem podjetju. Ponudbe pod znako „Jutra“ na upravnistvo „Jutra“ v Mariboru. 12852

Kuharica
1286 mesto pri boljši družini poleg sobarice. Naslov pove uprava „Jutra“. 12830

Mesta gospodinje
išče mlada gospodinja; gre tudi kot opora k gospodinj. Plača postranska stvar. — Ponudbe je poslati na upr. „Jutra“ pod „Iz višarja in zavetja“. 12842

Kot ključavn. vajenec
1286 mesto krepak 14letni deček. Polize se pri stavnem podjetju Jakob Vodopivec, Zagorje ob Savi. 12792

Železninar
starejši, želi mesto kot potnik, skladiščnik, vodja filijalke ali kom. zaloge ali pisarniško mesto kot računovodja pri neki vrsti Slove-nije ali Hrvatske. Je znan in vpeljan. — Ponudbe pod šifro „Starejši železninar“ na Aloma Company, Ljubljana. 12901

Trgovski pomočnik
vešč manufakture, gre tudi v mešano ali galanterijsko trgovino, mlajša moč, želi mesto. Ponudbe na naslov: Slavko Jane, Retnje. 12860

Kuharica
ki razume vso gospodinjstvena dela, stara 48 let, išče mesto. — Ponudbe na podružnico „Jutra“ v Celju pod oglašeno št. 12881. 12881

Klobučarski pomočnik
mlad, šole izučen, pošten in pridn, išče službo za takoj. Ponudbe na naslov: M. Bukovčan, Celje, Kralja Petra št. 27. 12880

Mesto kuharja
1286m. Bil sem v avstrijski vojski več let, kuhar pri mestu. — Cenj. ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Dobro kuhar“. 12880

Kot sluga
ali kaj silnega 1286m. mesto. Govorim slovensko, hrvaško, nemško in madžarsko. Cenj. ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Sluga“. 12890

Prodaj

Štedilnik
skoraj nov, proda A. Müller, Sp. šiska, Kavčarova c. 308. 12840

Drva
bukova in hrastova, odpadke od parketov, dostavljajo po nizki ceni na dom parna žara V. Scagnetti v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom. 1076

Katica, povej mi,
kje si kupila poredaj Ali ne veš, da se kupi najboljši pri Vico in Maribor. Glavni trg. 1086

Damaki tagal slavniki
po 60 dinarjev, dekliški po 40-50, otroški slavniki po 30 Din pri Minki Horvat, modistka, Stari trg št. 21. 12876

Za mizarstvo obrt
se proda starih benzin-motor 6 HP, tračna žaga (Band-säge), Universalni stroj, vse kompletno s orodjem. Cena ugodna. Naslov pove uprava „Jutra“. 12082

Restavracijem
in gostilničarjem se priporoča za nakup papirnatih servizetov tvrdka M. Tičar, Ljubljana. 1000

Sode od vina in žganja
od 200-700 l in enega za 5000 l, prodam radi selitve. P. Cvek, Kamnik. 12691

Blauholzextrakt
60 kg in 150 poljskih postelj z 8 gurtami, se prodaja, Kje, pove uprava „Jutra“. 12690

Decimnalna vaga
necelina moč 3000 kg, dobro ohranjena, s pripravo za merjenje težin, se po zelo ugodni ceni prodaja. — Naslov pove uprava „Jutra“. 12898

Damsko kolo
dobro ohranjeno, prodam. — Naslov pove uprava „Jutra“. 12808

Dvoročna vozička
četverkolesna vozička, 1 s lestvami, 1 s diro, zelo trpečna, prodam. — Ogleda se lahko v Rožni dolini št. 145. 12894

Okroglo 50 m³
popolnoma suhih, 4-5 m dolgih 75 x 225 mm-skih jelo-vih maderjev, proda in promptno dobavi Al. Šmid, veleposredek, Jurkloster, via Laško. — Cena po dogovoru. 12911

Starih parnih cevi
porabljen za pleteno ograjo, se prodaja 550 kg. Prosti so dolgi po 4,5 m in 13/4 coto v premeru. Cena po dogovoru. — Ponudbe pod „Parne cevi“ na Aloma Company, Ljubljana. 12922

1 motor za surovo olje
(Rebšmotor), 10 KS, leta 1922, tv. A. B. C., se prodaja za 25.000 Din ter istotak, tv. Klimax, 14 KS (za razsvetljavo uporabljivi), skoraj nov, leta 2200 kg, za Din 31.250, dalje dve strukturni za les, 200 mm visokine, s vsmi deli, za poson za no-gin, vsaka 150 kg teška, po Din 4000, 1 strukturna za ključavnice, dolžina 800 mm, kompletna, cca. 600 kg, za Din 7500, 1 komplet-izrobarica za selete, Universalni, s delnim aparatom (Toll-kopfi, za Din 30.000, Vra-žanja pod „Prihka“ na upr. „Jutra“. 12893

Vreče za ogelje
dobavljam. Ponudbe na upr. „Jutra“ pod „Solidne cene“. 12861

Na prosti dražbi
prodaja Jurij Medved, Jesenice, Marija Reka, dne 10. julija 1924 približno 400 m² plohov, jameškega in drugega lesa, ki leži v grabaru pri Grajski vasi, Savinjska dolina. 12868

Ovratna verižica
iz platine s briljanti, se prodaja, Kje, pove upr. „Jutra“. 12873

Obrt
Ivan Magdič, krojač, Ljubljana, Glede-niška ulica 7, se priporoča za iskočo sezono. 1087

Dežnike
popravlja in izdeluje nove hitro in solidno Anton Pav-lin, Straneka pot 17. 12867

Kupim
Okrogel les
hlode, vseh vrst lesa in v vsaki množici kupuje po najvišjih dnevnih cenah parna žaga V. Scagnetti v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom. 1076

Hrast, smrekove hlode
v normalnih dolžinah in v debelinah nad 30 cm, kupim vsako množico, najraje na progi Židani most-Brežice. Ponudbe s navedbo cene, množice in kraja, kjer se isti lahko ogledajo, prosti na naslov: And. Jakli, Krmelj, Dolensko. 1017

Pozor!
Plašnem po visokih cenah stare obleke, ševlje in po-bistvo. Pridem na dom, do-plastica zgodnjeje. — Dramč Martin, Ljubljana, Sv. Ja-koba nabrežje 20. 12778

Osební avto
dvo- ali štirisedenčen, kupim. Plašilo v gotovini. — Točno ponudbe s vsemi podatki in s navedbo značke cene pod „Gotovina“ na upr. „Jutra“ do 24. t. m. 12730

Pisalni stroj
kupi gospodarska pisarna Josip Tribuč, Ljubljana-Glince. 12729

Štedilnik
železen, dobro ohranjen, za majhno družino, se kupi. Ponudbe pod „Štedilnik“ na upravo „Jutra“. 12932

Naročajte, žitate in razširjajte „JUTRO“

Nepremičnine

Kupiti ali prodati
vilo, stanovanjske, trgovske in obrtne hiše, kmetaka pos-estva, graščine, žago, mlino, stavbe parcele itd.

oddati ali najeti
stanovanje, sobe, trgovske in obrtne lokale

najeti ali oddati posojilo
morete najuspešneje iz potom „Posesto“

Realitetna pisarna, d. s. o. s. v Ljubljani, Sv. Petra c. 24. 1022-a-1

Prodaj hišo
vrt, njive in gozd ob glavni cesti Rahek-Loz — primerno za obrtnike. Kováč, Graho-vo št. 98, Rahek. 12829

Vila
»enonadrst., s vrtom v Ljubljani, napredaj. Stanovanje 3 sobe s pritlik. kupačo na razpolago. — Cena nizka. — Pojasnila daje A. Zore, Rožna dolina 163 pri Ljubljani. 12766

Enonadstropno vilo
ali majhna hiša s vrtom v spem. mirnem kraju Ljubljane, kupim. Predpogoj prosto stanovanje. Plačilo takoj. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Vila“. 12897

Enodružinska vila
se prodaja ali v najem za več let — plačljivo naprej — najboljšemu ponudniku. Pos-estvo leži ob deželni cesti, 5 m od kolodvorca. Parcela meri čez 3000 m². Lepa lega, zdravo podnebje. Pripravno za penzionista ali letnega trgovca. Posredovalec niso izkušeni. — Ponudbe pod „Letovišče“ na Aloma Com-pany, Ljubljana. 12912

Stanovanje dobi takoj
kdo kupi hišo aredi mesta, pripravno za obrtnika ali upokojenca. Naslov pri upr. „Jutra“. 12865

Veleposestvo
oddaljeno pol ure od Zida-nega mesta, vas Strazce, se po ugodnim pogojem takoj proda za 750.000 Din. — Natančna pojasnila daje Ru-dolf Železnik, trgovci pri prejšnji jarmni, Židani most 12878

Stanovanja
se odda takoj v novi palači Zdravne gospodarske banke v Mariboru, radi preselitva. Obetoji iz 3 sob, kopalne so-be, kuhinje in pritlik in pohštvo za 2 sobi, kuhinjo in kopalno sobo za 25.000 Din. Informacije daje arhi-tekst Müller, Maribor, Alek-sandrova cesta 6. 12953

2 mlajša dijaka
se sprejmeta na stanovanje in hrano. Naslov pove upr. „Jutra“. 12869

Kot sostanovalec
se sprejme gospod na stano-vanje in hrano v Wolfvoji ul. 1/1. 12801

Lepo oprem. soba
solinca, s dvema posteljama se odda čez poletnice. Kje, pove uprava „Jutra“. 12844

Opremljena soba
s dvema posteljama in upo-rabo kuhinje, se odda 1. jul. Naslov pove uprava „Jutra“. 12807

Lepo, snažno sobo
(s kavo) oddam s 1. julijem v sredini mesta dvoma gospodoma, event. enomu. — Naslov pove uprava „Jutra“. 12907

Z malim stroškom Vam napravi

JUHAR

najboljšo hrano!

Lepo opremljena soba
se odda solidnemu gospodu. Naslov pove uprava „Jutra“. 12805

Soba
s posebnim vzhodom, 1286 gospod. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Zračna 592“. 12931

Stanovanje
3-4 sob, kuhinja itd., se odda za takoj ali pozneje. — Posredovalec nagrado. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Mirna stranaka“. 12933

Dva dijaka
iz nižjih razredov srednjih šol, se sprejmeta na dobro hrano in stanovanje ter v skrbno nadzorstvo. Potrebna pomoč pri učenju in vseh predmetih v družini. Naslov pove uprava „Jutra“. 12909

3 sobe s kuhinjo
se odda blizu sodojce. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Opis stranke“. 12946

Stanovanje
se odda takoj v novi palači Zdravne gospodarske banke v Mariboru, radi preselitva. Obetoji iz 3 sob, kopalne so-be, kuhinje in pritlik in pohštvo za 2 sobi, kuhinjo in kopalno sobo za 25.000 Din. Informacije daje arhi-tekst Müller, Maribor, Alek-sandrova cesta 6. 12953

2 mlajša dijaka
se sprejmeta na stanovanje in hrano. Naslov pove upr. „Jutra“. 12869

Kot sostanovalec
se sprejme gospod na stano-vanje in hrano v Wolfvoji ul. 1/1. 12801

Lepo oprem. soba
solinca, s dvema posteljama se odda čez poletnice. Kje, pove uprava „Jutra“. 12844

Opremljena soba
s dvema posteljama in upo-rabo kuhinje, se odda 1. jul. Naslov pove uprava „Jutra“. 12807

Lepo, snažno sobo
(s kavo) oddam s 1. julijem v sredini mesta dvoma gospodoma, event. enomu. — Naslov pove uprava „Jutra“. 12907

Lepo opremljena soba
solinca, s dvema posteljama se odda čez poletnice. Kje, pove uprava „Jutra“. 12844

Opremljena soba
s dvema posteljama in upo-rabo kuhinje, se odda 1. jul. Naslov pove uprava „Jutra“. 12807

Lepo, snažno sobo
(s kavo) oddam s 1. julijem v sredini mesta dvoma gospodoma, event. enomu. — Naslov pove uprava „Jutra“. 12907

Lepo opremljena soba
solinca, s dvema posteljama se odda čez poletnice. Kje, pove uprava „Jutra“. 12844

Opremljena soba
s dvema posteljama in upo-rabo kuhinje, se odda 1. jul. Naslov pove uprava „Jutra“. 12807

Lesni industriji
ostruma trgovcu, bi bil uda-no hvala, ako mi pripo-more a tem, da mi prodajenoma po znižani ceni remenje, trpežne, da obnovim svoji hišici razpadlo ograjo. Treba ji je za dolžino 60 m, visoki pol'20 m. Ako more kdo čisti s skromnim urad-nikom in ga želi orediti, ga prostim, da javi svoj naslov in ceno za remenje, ki bi za-dostoval za vso ograjo pod „Uradnika hišica“ na upr. „Jutra“. 12791

Amater-fotografi, pozor!
Za izvršitev vseh del se pri-poroča fotograf Hugon Hih-ler, Ljubljana, Valvasorjev trg. 950

MAURICE LEBLANC TIGROVI ZOBZE

«Gospod, spoznal sem vas kot vestnega uradnika. Prosim vas, da prevzamete zaupno misijo in da obvestite gospoda prefekta, da želim sporočiti gospodu ministrskemu predsedniku nekaj, kar je zanj največje važnosti. In da naj prefekt še nocoj zanesljivo v Versaillesu dá poiskati sled ubeglega bandita. Poznam vaše zasluge, gospod, zato ne dvomim, da se boste tudi to pot izkazali vrednega zaupanja. Na svidenje jutri popoldne!»

Po teh besedah se obrne, kakor da ne pričakuje ničesar, in odide k vratom, kjer ga prevzameta dva stražnika ter ga povedeta proti njegovi celici. Vrata se zapro za njim s ključem in zapahom. Don Luis si misli: Če bo prefekt tudi sprejel mojo misel in če telefonira Valengleyju, kar sicer samo na sebi ni tako sigurno, se bo odločil za ta korak najprej šele jutri zjutraj. Preden bom torej svoboden, bo bandit imel osem ur časa in morda mi pobegne? Hudič!... Nato še nekaj časa razmišlja, potem pa zmigne z rameni kakor človek, ki je uvidel, da je za sedaj brez moči in da je najbolje, kar more storiti, da se vda v svojo usodo in počaka do prihodnje premembe. Na to se vleže na trdo ležišče, nasmehne in si pravi: «Veš kaj? Zaspanskaj, Lupin!»

VIII.

Sezam, odpri se!

Čeprav je bilo Lupinu mogoče, da je zaspal, kadar je hotel, je nocoj spal vendar le samo tri ure. Bil je preveč vznemirjen in čeprav si je svoj načrt pripravil do uprav matematičnih podrobnosti, je vendar uvaževal možnost, da bo še vse polno nepredvidenih zaprek preprečilo izvedbo njegovega načrta. In že tudi v načrtu samem ni bilo vse v redu. Optovno je sicer, da bo Weber sporočil prefektu njegovo željo, čeprav nerad. Toda ali se bo prefekt odločil, da pozove ministrskega predsednika Valengleya na telefon zaradi njega?

«Bo!» vzklikne Perenna v svoji celici in udari z nogo ob tla, kakor da ga s tem prisili. «Saj vendar ne riskira ničesar in nasprotno, zanj bi bilo prav opasno, če bi tega ne storil.

To pa tembolj, ker je Valengley itak zahteval, da ga informirajo, če se izkaže potreba, da me primejo, in ker hoče v tej aferi sploh biti informiran. Torej...»

Vkljub temu premišljanju pa lovi Perenna pravcata živčna kriza, kajti neprestano ga trapijo predstave, v kakšni strašni opasnosti se najbrže nahaja Florenca. Toda končno se Lupin zasmeje in pravi:

«Idi k vragu, Lupin! Ne pozabi vendar, da si izvalil samega glavarja Hohenzollerjev iz njegove brandenburške marke za seboj, da ti je sledil, (namigovanje na prejšnji roman istega avtorja o istem junaku), in končno Valengley ni tako zelo oddaljen! Sicer pa, saj imamo morda še kakšno drugo sredstvo. Gospod predsednik, čast mi je, da Vas opozorim...»

Kakor za šalo stopi Arsène k vratom in glumi, kakor da so odprta, in da mu je le treba prestopiti prag. Na vrata potrka s prstom, se nakloni, zopet odstopi in trikrat zapored ponovi to igro, kakor se pač na sličen način igrajo zatvorjeni, da se umaknejo svojim mislim. Vsakokrat zamrmra kakor v stari arabski bajki: «Sezam, odpri se!»

Ko ponovi jetnik to šaljivo ceremonijo četrtrič, se pa vrata zares odpro, seveda od zunaj, in na pragu se pokaže stražnik. Arsène ga najprej začudeno pogleda, potem pa nadaljuje svojo šalo in ceremonijozno vpraša stražarja:

«Ali me morda pričakuje gospod predsednik ministrskega sveta?»

«Na hodniku stoje štirje stražniki.»

«Aha, to je častna straža,» se šali Arsène. «Prav dobro, pojdemo torej! Prijavite gospodu predsedniku Arsène Velikega, španskega granda, nečaka Njegovega Najbolj Katoliškega Veličanstva Španije. Dvajset zlatnikov dobiš za svojo pozornost, strežaj!»

Na hodniku se potem ustavi in vzklikne:

«Vraga, pa niti rokavic nimam seboj in od včera nisem obrit!»

Agenti ga imajo v sredi in ga odpravljajo dalje z nekakšno nevljudnostjo. Enega prime za roko in takoj zavzdihne kaznovani, da bi bil ganil srce.

«Kdor prav razume!» pravi Lupin. «Imate morda ukaz, da ravnate grdo z menoj? Noč sem pa zares sijajno prespal, dragi ravnatelj! Vaše sobe, tipa Touring Club, so nekoliko preproste, seveda, sicer je pa vaš hotel prav priporočljiv. Želite li, da vam dam spričevalo? Ne? Pa menda vendar ne mislite, da se vrnem semkaj? Joj, gospod ravnatelj, to pot ste se pa uštel!»

Na dvorišču čaka avto. Arsène sede vanj, z njim štirje agenti.

«Place Beauvau!» ukaže agent.

«Rue Vineuse!» popravi takoj drugi.

«Tako, tako?» pripomni Lupin. «Torej na privatno stanovanje njegove ekscelence? Glej no, torej, jeli gospod ministrski predsednik, da ga posetim takorekoč incognito, zasebno! Dobro znamenje. Sicer pa, prijatelji moji, prosim vas, povejte mi, koliko je ura?»

Na njegovo vprašanje ni nikdo odgovoril. Agenti so zavesili okna, zato tudi ni mogel pogledati na javno uro, kakršnih je sicer v Parizu dovolj in vse gredo in pravilno kažejo. Še je v Valengleyjevi zasebni hiši je v veži pogledal na uro. Polusredma. «No, torej! Mnogo časa pa nisi izgubljal, kakor vidim. Položaj postaja jasnejši.»

Valengleyjeva pisalna soba se je odpirala na balkon. Bila je polna knjig in slik. Don Luis je v sobi ostal sam, kajti na znak z zvoncec, dan od nevidne roke izven sobe, so agenti vstali in odšli. Končno nekdo vstopi. Dve osebi. Najpreje policijski prefekt, za njim ministrski predsednik Valengley.

Perenna je zaznal nekakšen nedoločen izraz simpatije, ki odseva s suhega resnega lica starega predsednika. Resno in mirno si ogleda Lupina. Po dolgem ogledovanju, ki se je izvršilo molče, pravi:

«Niste se mnogo spremenili, Lupin! Nekoliko bolj ste ogorčeni, nekaj sivih las se vam pojavlja na sencih, evo, to je vse...»

Zopet kratek molk, na to pa vprašanje, kar naravnost, nekoliko surovo:

«Torej, kaj želite?»

«Najpreje prosim za pojasnilo, gospod predsednik. Področnik Weber, je li našel sledove onega avtomobila, s katerim je bila odpeljana Florenca?»

«Da, ta avto je bil ustavljen v Versaillesu. Oni pa, ki so se z njim vozili, so že preje spremenili smer in so z drugim vozom odhiteli v Nantes. Razven tega pojasnila želite še kaj?»

«Svobodo, gospod predsednik.»

«Seveda takoj?» se nasmehne predsednik.

«Najkasneje čez štirideset ali petdeset minut.»

«Torej ob pol osmih.»

«Najskrajnejši čas, gospod predsednik.»

«In zakaj svobodo?»

Edini neslišni pisalni stroj
L. C. Smith & Bros, Mod. 8.
L. BARAGA, LJUBLJANA,
Selenburgova ul. 6/1.

Dober dan!
Ali že veste
najnovejši
Tvrška
R. Šinkovec
nasl.
je ravnatelj
družbe novo
posliljatev potreb-
ščin za dame
in gospode po
izredno nizkih
cena. 1924. II

Novo renovirana
Kavarna Bristol
preje „Zigart“ Maribor, Vetrinska
ulica 30. — Dnevno koncert začetak
ob 8. uri. Ob lepem vremenu na mo-
derno urejenem vrtu veselica. Za obil-
en obisk se priporoča.
Marija Zigart
Lože Separées

POZOR!

Podpisana prvotna restavracija se cenjenemu občinstvu kar najbolje priporoča. V restavraciji se do-
bivajo v vsakem času topla in mrzla jedila ceneje kakor
povsod drugod ter se točijo najboljša vina, kakor ljuto-
mersko, dalmatinsko i. dr.; tudi za solidno in hitro po-
vredbo je povsem preskrbljeno.

Restavracija Vujec
v Slatini Radenci.

Šentjanski premog

vseh vrst in vsako množino, v
čisto opranem stanju nudi, za ta-
košnjo dobavo

Prodajni urad šentjanskega premogovnika
AND. JAKIČ
Ljubljana, Krekov trg 10 1018-a

Dosedanji poslovodja glavnega zastopstva v Ma-
riboru zavarovalne zadrage „Croatia“ v Zagrebu
gospod

Stanko Pelc

si več v službi imenovane zavarovalnice.

MERAKL
boje, mastila, lakove, štak, emajle,
kistove i jamačno čisti firnis naj-
bolje kakvoče nude

MEDIČ-ZANKL
družba z o. z.

MARIBOR, LJUBLJANA, NOVI SAD,
p: družinca, centrala, skladišče.

Tvornice: 679/a
LJUBLJANA - MEDVODE.

Glavno zastopstvo za vso Slovenijo
nove tovarne
testenin **„Savinja“** v Celju
ROBERT WALLAND
LJUBLJANA. 3295a

NAZNANILO.
Slavnomu občinstvu vljudno naznanjam, da sem oforil
na Dunajski cesti št. 5 nasproti restavracije „pri šestici“
v popolnoma na novo preurejenem lokalu
delikatesno trgovino
kjer bodem prodajal praško in proustratno domačo šunko,
ogrške in domače salame, vseh vrst mesnih izdelkov več vrst
sira, razna vina v steklenicah, konjak, likerje in drugo.
Priporočam se že v naprej slavnomu občinstvu, kakor tudi
gg. gostilničarjem, restavracijam itd.
Z odličnim spoštovanjem
J. PRIMC.

Na Ljubljanskem velesejmu se proda ali v najem dá
majhen ličen paviljon
pripraven za čebelnjak ali stojnico. 3231a
Za ceno se zve pri „Upravi velesejma v Ljubljani“.

V globoki tugi naznanjamo vsem sorodnikom in prija-
teljem žalostno vest, da je naš ljubljani soprog, oče, brat, gospod

Luka Albrecht
učitelj

dne 23. junija po dolgi muhepolni bolezni, previden s svetimi
zakramenti v Gospodu zaspal.
Pogreb nepozabnega bo v sredo dne 25. t. m. iz hiše ža-
losti na tukajšno pokopališče.
Cerklje pri Kranju, 23. junija 1924.

Ana Albrecht roj. Mubi, soproga; Marija poroč. Šinkovec,
hčerka; Marija Albrecht, sestra; Matija Šinkovec, zet.

DAMA 567/a
se najhitreje moderno in
okusno počibe s uporabo

**lasnega
obročka**

Vedno velika izbira vpletk
(kit). Priporočam se za vsa
lasna dela kakor tudi za
barvanje sivih las s „L'Oreal
Henné“, tudi v modnih barvah
M. Podkrajšek
frizer za dame in gospode,
Sv. Petra cesta 32.

Dalmatinski prvovrstni
**Portland
cement**
svetovne znamke
„SALONA“
(Tour)
nudi po najnižji dnevni ceni
promptno tvornica
„SPLIT“, del. dr. za
Portland cement iz
skladišča v Ljubljani
Aleksandrova c. 12.

Motorno kolo
dobro ohranjeno, z 2 HP se takoj proda za
polovično ceno 4300 Din. Več se izve v trgovini
Sumer & Herlah v Laškem pri Celju.

Kupimo parni kotel
s približno 6 do 10 m² kurilne
ploskve. 3249a
Ponudbe na Združene mlekarne, d. d. v Ljubljani.

KNJIGE, leposlovne in znanstvene,
literarne vrednosti, v vseh jezikih,
kupa po najvišjih cenah vedno
„Ljudska knjižnica“ v Mariboru,
Narodni dom I.

**Kdor rad čita lepe povesti, naj naroči priljubljene
romane „JUTRA“**

Do sedaj so izšli sledeči:

FEREAL CUENDAS:
Veliki inkvizitor
Zgodovinski roman iz dobe španske inkvizicije.
Cena Din 30.—, po pošti Din 2.— več.

HARRY SHEFF:
Hči papeža
Zgodovinski roman, ki popisuje krvoločnost in nenravno
življenje papeža Aleksandra VI., njegovega sina Cezarja
in hčerke Lukrecije Borgije.
Broširano Din 30.—, vezano Din 36, po pošti Din 2.— več.

CLAUDEE FARRERE: **Gusarji** Zgodovinski roman
iz življenja morskih roparjev v XVII. stoletju.
Cena Din 20.—, po pošti Din 1.50 več.

FR. HELLER:
Blagajna velikega vojvode
Roman. Cena Din 15.—, po pošti Din 1.50 več.

FR. HELLER:
Prigode gospoda Collina
Saljiv detektivski roman iz velikega sveta.
Cena Din 10.—, po pošti Din 1.50 več.

Knjige se naročajo pri upravnistvu „JUTRA“ v Ljubljani,
Prešernova ulica 54.

SINGER ŠIVALNI STROJI so na vsem svetu
poznani kot najboljši
Singer šivalni stroji, Bourne & Co., New York 709/a
Ljubljana, Selenburgova ul. 3
Prodaja na obroke

Centrala za SHS:
Zagreb
Marulićeva ul. 5
Zastopstva v vseh mestih